

Tingbok I.A.c. 11 1689 for Hardanger, Lysekloster og Halsnøykloster

(Der det er skadde parti er linjeskiftene fulgt som i originalen)

1689: 1

ANNO 1689 d: 5te Martij er holdit almindeligt Waaer-ting med L: Closters almue udj Hardanger Læn, paa d: gaard Langesætter udj KintzerVigs Sogn, ofuer Wærende Ombuds manden ofuer Closters goeds Peder Pedersøn Sønderborg! Bunde Lænsmanden Ole Lioenæs med meenige almue som samme daeg ting søgte.

Laug rettis-mend som saed udj retten Waaer Helje SandVen, Ole Frøenæs Trond Hildal Elling Sexæ Gunner Ringøen Poul Oppedal Ole Lioenæs og Endre Oppedal.

Stæufnt Niels HalVaarsøn, for Lejermaal med Ragnilde Lauritz datter, og stoed udj rette paa Ombuds mandens Weygne Lænsmanden Ole Lioenæs.

Den ind stæufnte Niels HalVersøn møtte udj e(gen person?)

med Hans Faeder Halver Brat-Espen og (tilstoed)

gierningen, men Wilde ingen lunde Ekte qv(inde)

menniskit, Ey helder Wilde hans forældre

det til-laede, Efftter samme qvindemenniske .....

Wilde taeg sig noegit got for men(ni)sk... ..

etc:

Almuen og Laugrettit er tilspurt om .....

1689: 1b

..... Hafue dee sambtlige svaerit!

at ..... dem ingen-lunde tienligt at dee

kom (samm)en udj Ehteskab som den eene ikun

Wilde (kre?)fue den andens foerderVelse.

Er saa med Ombudsmanden om bøederne forligte og

udstaaet dee begge som hafuer syndit Kirkens

disciplin

Til tinge er Læst Ommund Osten søns bœxel-Zæddel paa 1 Løb smør udj gaarden Oppedal

Lyse Clostrit til hørrig

ANNO 1689 d: 11 Martij er holdit almindeligt Waaer-ting med Jondals almue paa d/en gaard Wig i Herrene!! (Herand – del av Jondal) i nerVærelse af kongl: Mayest: Foeget Niels Knutzøn Bunde-Lænsmanden der samme stædtz Lars TørVigen og meeninge almue som samme daeg ting søgte

EfftterKreufne Laugrettis mend saed Retten Lars SelsVigen, Joen Bergie, Lars Eyde

Johannis TørVigen, Aadne Samblande, Salmon Augestad, Børgie Brattebøe, og Lars

Bircheland.

Er saa lydeligen for almuen Læst og publiceret,

kl: Mayest: udgangne Forordning, om Høyeste-Rettis holdelse udj Kiøbenhaufn i inde Værende aær, dat: Hafnia d/en 18 Jan: 1689.

Kl: Mayest: Naadigste udgangne Forordning, om tømmer og træ lastens tolds Continuation, som af fremmede ind føris udj Dannemrk:, og Førstendømmit SlæsVig dateret Hafn: d/en 18 Jan: 1689.

Til tinge er læst

Johannis i Wigs transport, paa 18 mrk Smørs Landschyld udj den sætter støll Tveytedall af Peder Elling søn udgifuen boende paa d/en gaard Holthuus(?) udj Sundhor Lhæn; dat: d: 17 Nov: 86.

1689: 2

Johan Galtungs kiøeb-brefue (paa) .....
som schylder toe Løber smør 9 mrk ..... schind ..
gied schind, Degrebreche, 1 pd smør ..... Linge.....
Smør 10 mrk Hvidesteen ½ Løb smør, ... Salt,
og nedre Winne (Vinje) paa Vos schylder aarlig 8 ascher
koeren, til Johanis Larsøn Wig udgifuen dat: Torsnæs d/en 5te Febr: 1689.

Børje Brattebøes pante breuf (paa?) d: gaard Sætveyt udj Joendal schylder aarlig 1 ½ Løb smør med Waerene i bereygnit for 40 Rdl: af Trond Sætveyt udgifuen alt uden bøxell, dat: d/en 12 Apr: 1688.

Andfind Engelbrichtsøns Kiøebbreuf paa 6 mrk smør udj den gaard Hougen, sielfuer er hand eyende udj samme gaard tilforne; 2 Spand smør 6 mrk. er saa til sammen half 3dje Spand smør, \3 mrk/ med bøxel, og er hans arfueLige odel; brefuit dateret d/en 11 Martij 1689

Niels Brynielsøns bøxel Zæddel paa d/en halfue part udj gaard/en Bircheland i Jondal. dat: d/en 19 dec: 1688.

Syfuer Larsøns bøxel-Zæddel paa een half Løb smør udj gaarden Espeland i Joendall, af Johannis Larsøn udgifuen dateret d/en 27 Martij 1688.

Aschild Syfuersøns bøxel-Zæddel, paa it spand Smør udj MolVen, af Johannis Larsøn udgifuen dat: d/en 2 April 1688.

Syfuer Dirichsøns bøxelZæddel paa 1 Løb og 1 Spand(?) Smør udj Handegaard, af Johan Galtung udgifuen dat: d/en 7 Martij 1688.

Torchield Mikelsøns bøxell-Zæddel, paa 3 pd smør og ? gied schind, udj Handegaard af Johan Galtung udgifuen dat: d/en 16 Martij 1688.

Hr: Elias Tilligners Pante breuf af Johan (Galtung?)
udgifuen paa d/en gaard Handegaard schylder .....
smør 1 buk schind 1 faar schind, 1 Kalf (schind) B.....
½ Løb Smør, udj Flaetebøe hos Ole(?) it spd Smør(?)

1689: 2b

....., hos Halfuer it halft Spand smør og
..... schind, af Johan Galtung udgifuen for
140.....

Male(ne) Heynis datter haufde stæufnet Johannis Lauritzøn i Wig for hand haufde bemechtiget sig meere af hende udj Landschyld, end hand med rette schulde tilkomme, og for retten udj Johannis i Wigs ner Værelse for Claerit at hun eyedede ham it aars Landschyld for een half Løbs Leye hun boede paa som ham schulde til komme; Hvilche Landschyld hun dog ey haufde sadit inde med, men den til Johan Galtung lefuerit, som hun ey andit Wiste end hand Waaer hendis Jord eyere, effter d/en dom som ANNO 86 (1686) in Maji paa Kysnæs om samme Handegaard imellum Provisten Hr: Elias Andersøn, og For omnæufnte Galtung Waaer gangit! For Hvilche Landschyld for om næufnte Johannis i Wig haufde laedit udpante hos hende, Een Kieel for 5 Rdl,

Den ind stæufnte møtte udj retten sagde sig intet andet at hafue giort Weed for om næufnte qvindis boe end hvaed høy øfrigheds ordre ham haufde til laedit forre gifuende hand paa samme fordring megit meere haufde kostit, end som dee 5 Rdl: huoe for ham bleuf giort udLeg, baade med byereyser suppl: befalninger Hvilchet hand Videre Vilde demonstrere. Malene Heynis datter formeente at hun \ey/ Waaer plichtig at til staa ham hans unøedWendige omkostninger med byereyser og supplic. befalninger og Hvaed meere, effter som hand ey hafuer brugt dee midler hd!! (hand) paastædit, Huoe Wed hand til Louf og ret kunde for hielpis,

J Lige maader forregauf Johannis i Wig at hafue indgaaet een forLigelse med samme qvindis Svouger Børje Brattebøe, at ald ting i mellum dem schulde Wære døed og magtisløes, det Børje ike schulde frae gaae

1689: 3

For benæufnte Børje som .....
og Enchens som stoed for sægen hendis datters .....
raabt, og effter til spørgeløse om han .....
dees Weygne Haufde ind gaait no(gen) Forligelse (med?)
Johannis Lauritzøn Hafuer Hand sv(aret) jae, at .....
for Hans Wermoeders schyld der Waaer een fattig V...-
løes qvinde, og ey kunde taale stoer Rettergange.

Hafude!! (Hafuede) forligt sig saaeledis med Johannis, at der som Hand nu Wilde laade hende med freed, da schulde hand beholde Huaed hand i saa maaeder frae hender haufde faait, og dee udj ald deeris and/en imellum haufuende at Wære bereygnit,

Enken formeente hun ey Waaer plichtig at holde d/en Contract som hende til schaade Waaer oprettit, ike diss mindre dersom hun eengang kunde blifue i roelighed for ham, schulde hun fyldist giøre hendis svougers Løffte og læede saa Wit, sin saeg, falde, og ere dee saa med hin and/en foereneide At om hand noegit med rette hos hende kand hafue at fordre schall hand gifue det an udj schiffet effter hendis Sl: mand! naar det holdis, at saa ledis af Øufrighed/en Kand kiendis om hand til samme krauf hafuer nog/en rett men hvaed hand allerede haufde bekommit schulde hand effter den forligelse som imellum hendis svouger og ham Waaer oprettit beholde.

Joen i Wig stæufnt Børj Brattebøe, og (Knut Espe-)
Land for 7 Rdlr: 1 mrk 8 s. som dee Joendals (Kirke?)
schall Wære schyldig effter Provisten og (Schri-)

fuerens afreygning dateret d: 13 Sept: 1687
Børje Brattebøe møtte udj Retten at .....
de Svaere der til efftersom samme fordring .....
sig af noegen kyer Leyer som schall Wære for.....
effter den tid at hand qviteret kircheVergen .....
derforud/en Waar Knut Espeland med .....

1689: 3b

.....ke haufde q(vi)teret, end dog Præsten schulde hafue tæget ham frje etc.
Paa Knut Espelands Weygne møtte Hans søn udj Retten meente alddelis intet til samme
søgning at hafue til svaere efftersom hans faeder Waaer udgaaen af kierche ombedit lenge
før den tid at samme kierche schrifuerens og Proustens haand Waaer udgifuit, til med og
stoed kiøre Leyerne ude og Kandschee aldrig kom ind.
<Afsagt.> End dog Knut Espeland ike næufnis udj Proustens og Stiktschrifuerens reygning
som nu af Joen i Wig er udj rette lagt, men Børje Bratte!! (Brattebøe) som Kirche Verger der
for schall søegis, dae som os \ike/ til kiende gifuis andre end for om næufnte Knut Espeland,
med Børje at hafue Waaerit kierche Werger! før end nu disse siste der til blefue ordinerede
Svaerer baade Knut Espeland og Børje Brattebøe til de fordrende 7 Rdlr og giør itzige Verger
derfor fornøyelse og dem igien søger dem hos hvilche kiører Leyere ere bestaaende.

Effter ad Saegerne saaledis haufde taegit ende! frem kom Ole Lauritzøn tilforne boende paa
den gaard Handegaard udj Joendal, og ofuer Leverede Fogden Hans Exellentz Hr: vice
Statholders Just Høegs ordre! at samme Ole Lauritzøn som til Waartingit 88 (1688) fra sin
gaard bleuf dømbt! igien paa gaarden schulle indsættis, dersom udj sandhed befantis den nu
paaboende Torchild Mikelsøn som af Johan Galtung haufde bœxlit, ey haufde tient hans
Mayest: For Soldat, intil Soeren schrifuerens dom for Laugmanden af Ole Lauritzøn bleuf
indstæufnt og der udj dom Waaer gangen, og begiærede dae for om næufnte Galtung 4 ugers
Dilation intil, at hand kunde forschaffe (attest) frae Welædle Hr: Cap: Cushoherong
(Coucheron) under Hvis Compagnie samme Torchiel

1689: 4

Mikelsøn for Soldat schall hafue tient! .....
befalning effter hans Exellentzis ordre af .....de
strax bleuf udstæd, obsidderen ud/en noeg/en Wider
Dilation bleuf {udstæd opsidderen}, som forinde(?) Wa...
aar 88 haufde schattit, gaarden strax at schulde qvite(re)
Waaer Johan Galtung begiærende ofuen benæufnte
udj protocolen motte ind føreris

ANNO 1689 d/en 14. Martij er holdit almindeligt Waar ting, med almuen af Østensøes
schibbr: paa d/en gaard Bircheland udj Wigøer, ofuer Værende Kl: Mayest: Foeget Niels
Knutzøn Laugrettis mend som betiente Retten, Mikel Næsthuis, Ole Læbsøe, Ole Bergie
Johannis AalVig Trond Tveyt, Hans Aarhus, Ole Øfsthuus og Hendrich Schieye med
meenige almue som samme daeg ting søgte.

For indførte hans Kl: Mayest: aller naadigste udgifne mandater og Forordninger, er lydelig for almuen læst og publiceret:

Steyngrim Brixens Kiøbebreuf paa it halft pd smør og it faarschind med bøxell, effter hans Sl: Bæstemoeder ham arfueelig/en tilfalden, udj den gaard Schieye, til Lauritz Brixøn udgifuen daterit d/en 12 1688

Herbor Niels datters Kiøbe breuf, til Joen Svensøn Scheye, paa half andit spd Smør og toe faarschind udj den gaard Schieye, dateret d/en 25 Aug: 1688.

Hr: Johan Frimands bøxell-Zæddel paa een .....
Smør, half-fierde løb salt, it Faaerschind it K(alf)schind
udj gaard/en øufre Axnæs, til Lars Hafftorsøn ud(gifuen)
dat: d/en 16 Dec: 1688.

Kl: Mayest: Foeget haufde stæufnt Lars ...-
næs, Lars Herritz-tveyt Johannis og Ole ....-
tveyt, som Waaere tilnæufnte forleeden ..... (at)
holde høste tinget, Hvoerfor dee ike enten .....
deeris kost og øl, til Fogde gaarden, Hvoer .....
for reysens besVerlighed samme tid bleuf hold...
heller og med ham udj mindelighed sig h.....

1689: 4b

.nite, for det samme tings omkostning; til hvilche Fogden motte giøere forschud.
De ind stæufnte møtte udj retten! og blefue dee med fogden saaledis foreenede, at dee pro
persona schulle gifue ham 2 Rdl:

Stæufnt Bervens opsiddere, Germund, Knud, Gutorm og Tosteyn til erstatning for den frihed
deeris gaard til dato for Soldaterhold, hafuer nøt, som den for meedelst naufn af Fogde gaard,
for Soldater hold hafuer Waaerit frje og Fogden til dato ing/en Willighed af bonden hafuer
nøt, som hand for meener med ald billighed at tilkomme, af samme hans frj gaarde, Jndlagde
der paa effterfølgende reyning! pro persona.

Hospitals og mestermands penge 85. 86. 87. 88. 1 mrk 8. skl.

Laug mands told 1 mrk 8. skl.

Soldaterhold huert aær 10 mrk 2 skl. 6 (Rdl) 4 (mrk) 8 (skl)

Dee indstæufnte møtte udj retten, sagde sig ey at Wære nogle boesiddende mend paa samme
gaard, men ikun Hr: Johan Frimands Tiennere, til Hvilchen dee og motte svaere Dyer (Dyre)
forpagtning! i den forhaabning, og med den betinging dee for ald anden paaLeg schulde
blifue forschaaenede.

Denne saeg er med begge parties Consentz til sommer tingit opsat!

Fogedens Niels Knutzons qvinde haufde laadit stæufne Trond Michelsøn, for een broen hornit
qvige hand haufde taegit til sig udj gields betaling, som hun haufde lagt penger for; og hende
af Mikel Trondsøn Waar pantsat.

Den indstæufnte møtte udj rette, sagde sige!! (sig) ingen qvige af hans forældre at hafue
taegit, /: Hvis faader Vaaer den som sam/m/e qvige til Fogdens kiærst Vilde hafue udsat :/
men dee haufde lefuerit ham qvigen tillige med een koe, udj hans arfue Lod, ... sielfuer lagt

baand paa den, som dee ike schulde nechte efftersom dee sist holdende høste ting bleuf til holdit at giøre ham Leverantze: for hans møederne(?) arf(?)

1689: 5

Fogden paa hans hustruis Veygne førte udj rette efft: schreufne Widnis byrd. Jngerj Olsdatter Widnede, at hun hørte Boel Torbiørens datter, som Waaer for om næufnte Trond Mikelsøns Stifmoeder komme til Fogde gaarden, nu forleeden høst strax effter Michellj, og da hørte hun at hun bøed hende Sc: (såsom/altså) Fogde Koenen baaede qvigen og koen udj betaling! og baed hende taeye Hvilken af dem hun Vilde for 9 mrk udj Penge, og een Wog mæl hun af Fogde Koenen haufde bekommit, men Fogde Koenen Wilde hverken merche sig dem til heller annamme noegit af hende Før til Waaeren!
<Afsagt> Dee indstæufntis Forældre bøer til næst holdende saage ting \møde/, at giøre ForClaering, hvoerledis dermed er omgaait; før her udj noegit K/an/d kiendis

Hr: Hans Mentz Sogne-Præst til Findaaes haufde Wed sin Fuldmegt!! Jens Schieldrup laedit Stæufne Ole Øfsthuus for it halt pd smørs Leye, hand ud/en hans minde schall bruge udj den gaard Øfsthuus, og nu udj een 6 aars tid med rettigheden hafue inde-sat! og ey hannem for Jordeyer Wildet Kiende Lagde udj rette udtoeg af Sundhor Læns arfue-boeg; at samme halfue pd smør Waaer ham arfueelig tilfald! og det paa stemplit papir under Sorenschriuerens Benedix Diurhuusis haand! dat: d/en 28 Julj 1684.

Olle Øfsthuus møtte udj retten formeente sig ey at hafue Hr: Hans Mentz noegit at svaere; effter som hand haufde til forhandlit sig ald den pa(rt)

Hr: Hans Mentzis Sl: Faeder udj For om (næufnte?)

Jord til forne eyde, og det af den Elste (søn?)

Rasmus Mentz; Fremblagde udj retten ha(ns)

breuf af Rasmus Mentz udgifuen, Dat: d/en 15 .....

1684.

1689: 5b

<Afsagt> Olle Øfsthuus hafuer at svaere Hr: Hans Mentz saa Wel for den forbigaaende aars Landschylt, som er fra ANNO 84: in Jul. at schiffte brefuit bleuf udstæd; af d/en indstæufnte halfue pd smør Som for nhemmis Hr: Hans med rette schall tilkomme, som her effter saa Wit samme part angaaer at kiende ham for sin Jordeyere, og Wære ham Lyedig effter Norgis Louf; og betaler processens omkostning at Hr: Hans blifuer ud/en schaede.

ANNO 1689 d/en 16 Martij er holdit almindeligt Vaaer og saege ting, med UIVig Eydfiord og Gravens almue, paa den gaard Leygre udj Eydfiord, Hvoer dae Waaer ofWerVærende Kl: Mayst: Foeget Niels Knutzøn, effter schreufne Laugrettis mend som retten betiente. Bent Berje Lars Wambeym, Helje Haaeym, Ole Sygnistveyt Anders Opeym, AndVe i Ouse, Endre Wambeym, og Baaer Spaaneym, med meenige almue som samme daeg ting søgte

Forrige indførte Hans Mayest: allernaadigste udgifne Forordninger og mandater, er for almuen læst og publiceret;

Hover Spaaneym loed ting-læse it kiøbebreuf, af Baar Spaaneym udgifuen paa it Spand smør og it giedschind udj den gaard Børsen beliggende udj UIVig dateret d/en ? Febr: 1689

Anders Torkelson Oppeym, paa Sogne Præstens Hr: Peder Paaschis Weygne, effter gifne schriftlig mesive og Fuldmagt, loed for Retten indkalde Effterschreufne mend, Jver Spaaneym, Bent Bergie Johannis Hyllæ Poul Hougse Ole Nesseym, Ommund Haafaas, og Niels Klyfvæ. som Waaer dee elste udaf GraVens og Ulvigs Præstegield og dennem tilspurde Hvoer ledis dee huuse Præste-Enken Anna Sl: Hr: Thommis/is nu i boede som paa Nedre Ha-

1689: 6

gestæd Waaere bestaaende, til foerige Præst Sl: Hr: Tommis Waaer udgifne, enten hand dem for sig og sine arfuinger schulde beholde, heller dee schulde tilhøre (Præs?)terne; som effter ham igien i kaldit indkom; og hand at bruge dem sin Lifstid.

Dae er svarerit af een deel at dee hafuer gifuit till samme huuse at bygge af Hver fuldgaard 3 mrk og den gafue Vilde dee meene Vaar gifuit til effterkom/m/ernis nøtte Men deeris arbeyd hafuer dee dog mot!! (måttet) giøre til GraWens Præste gaard, siden at \Sl:/ Hr: Jørgen Paasche kom til kaldit efftersom samme Graven alle tider for hafued Sognit erholdit; og Sogne Præsten der resideret;

Fogden Niels Knutzøn haufde stæufnt unge Ole Nesseym for 4re(?) Rdl: hand eyedede!! (skyldte) ham, saed udj rette om hand ike strax burde at betaele ham samme penge heller lide execution. efftersom det Waaer meere end aaer og daeg sid/en dee ham Vaare Laante, og hand strax lofuede dem igien at betaele;

Paa den indstæufntis Veygne møtte Lars Spilde udj retten Weed gik at Ole Nesseym eyedede!! ham Sc: Fogden een deel penge, men huor megit det Waaer Viste hand ike, til med og Waaer samme schyld bunden formedelst noeg/en tobak som af Fogden Waaer ham Crediteret det ike Fogden Wilde bie intil hand bleuf Ved pengene Wden(?) hand flye ham tobaken igien.

Fogden Wed gik at sam/m/e schyld Waar bunden Wed noeg/en tobak som Ole haufde begiæret af ham for betalning hvilche hand ham og paa goed troe og lofue haufde hen (her?) flyehd;

<Afsagt> Ole Nesseym hafuer at betaele Hvaed hand effter sin kiøb paa tobaken til Fogden kand Være schyldig tillige med processens omkostning ind/en maaenitz daeg; unde(r nam?) udj hans boe; og Lofuens paa følgende straf;

Fogd/en Niels Knutzøn haufde stæufnt Christian Røy(sum?) Olle. Hadser Sæbøe, til 6 Rdl: 3 mrk af-betaling som (dee?) for Ole Pedersøn Syssendal, til Fogden hafde Caver(et?) og reyste gielden sig af een omkostning for een bye reyse ...

1689: 6b

Fogdens tienner og 4 mend som til Bergen Vaare leyede at bringe report om Ole Pedersøns forstikelse dae hand udj hans Mayest: tienniste bleuf beordret;

De indstæufnte lagde udj retten Høy ædle Hr: Estatz Raaed og Amtmands L Lindenouvs schriftlige attest at hand for sin forseelse Waar pardoneret! Hvilchit Fogden formeente ey at kunde hindre hans udgifter at motte ham igien erstattis.

Ere for Retten med hin anden forLigte, at betaele Fogden hans fordring effter haand/en dog først at søege d/en schyldige!

Joen Jversøn haufde stæufnt Thommis i Wigen for een deel penge hand til Christopher Erhoeren udj Berg/en paa Thommis og hans Broeders Lars i Vigen \Veygne/ haufde betalt, og ham der for igien af foromnæufnte Christopher til forsechring Vaaer lefuerit it schiøede paa d/en gaard Wig udj Eidfiord beliggende. Hvilchit schiøede ghedagte Thommis i Wigen og hans broeder Lars i Wig/en, hafde pant sat, til bemelte Erhoeren, paa samme schiøede Waar schrefuen een transport, af Erhoeren igien til Citanten Joen Jversøn, at hand hans fordrende Kraf; huor for samme schiøede ham Waaer pantsat til ham haufde ofuer draegit dat: d/en 16 Nov: 1688.

Jligemaader lagde hand udj retten Christoph: qvitung!! (Christophers qvittering) dat: 88 (1688) 13 oct: Christophers mesive til Lars og Tommis i Wig/en at Thommis gaarden schulde laede Joen Jvers: følge som giel/en haufde betalt; heller betaele ham igien dee udLagde penger schaedis-løes. dat: Berg/en d/en 18 Febr: 1689.

Thommis (Lar)søn møtte udj retten Weed gik at Wære Christop: Erhoeren een deel penge schyldig til 9 Rdl: 5 mrk. hvilche (hand) ey haufde (nu?) raaed til at betaele, men gaarden (haufde) hand ingen magt at qvitere, efftersom hans broeder Lars Larsøn udj KintzerVig som formønder for den ... af døde Larsis bøeren; der gaarden haufde pant sat; ey Wilde tillaele den saa frae dee umyndige at bortkomme men erbøed sig for dee umyndige at svaere, Weed (een?) misive som hand lagde udj rette dat: d/en 16 Martj 1689

1689: 7

udj Hvilchen Lars Larsøn forregifuer, der, at Være endnu een som bedre ere berettigede til samme pant end Christopher. etc:

Er saa Thommis i Wigen tilspurt, Hvoer Lang tid det er siden hans Sl: broeder som gaard/en haufde pantsat døde svaered hand at det nu Waaer 9 aar sid/en

<Afsagt> Joen Jversøn hafuer at erfaere louflig/en af Lars Larsøn i Wig/en om hand Vedgaaer at Være dee umyndigis Werge, som hans mesive udj rette lagt ey der om noegit melder; Effter Hvilchen beschaffenhed Lars Larsøn ind/en \til/ næst holdende ting hafuer at giøre richtighed om dee umyndigis præntioner. at der udj saeg/en endelig kand Kiendis

Aadne Trondsøn Mæhuus haufde stæufnt Asbiøeren OlsLøn!! (Olsøn) Tveyt, for een kiel hand haufde taegit frae ham; som Waaer ham sat til underpant for 7 Rdl: af for om næufnte Asbiøeren

Den indstæufnte møtte udj retten, kunde ike nechte at hand joe ud/en d/en pant hafuendis minde haufde bemechtiget sig kiel/en af den aarsaeg hand syntis samme kiel som Waaer ikun it pund bleuf ulouglic brugt; og Weedgich effter tilspørgelse at hand ing/en rente af dee laante penge haufde gifuit sid/en dee bleue udlaante til ham!

Er saa saeg/en med begge parternis Consentz; og Fogdens tillaedelse til næst holdende ting opsat!

Joen Jørgensøn haufde stæufnt Børgie Anthonisøn, for hand haufde bemechtiget sig dee huuse som stoed effter Sl: Baaer Guldbrandsøn paa d/en gaard Vangen! og ingen h(ar) boed paa gaarden effter d/en/s brøstfeldiget er proprietarien got-giort,

Den indstæufnte loed i rette legge Weed Jens Schieldrup

Een forZeyglit schiffte registrering under Soerenschrifue-
rens og mends haand og Zeygel! Huoer Weed ha(nd)
beviste samme huuse at Være hans principal ..... -
dalt; udj gields betaling tillagt!

1 Er saa proprietarien tilspurt huem gaarden .. b....
dae blef svaerit at Else Sl: Baar ....gens brugte
ham!

1689: 7b

2 om gaard/en Waaer besichtiget. 3 Hvoer besigtigelsøn!! (-sen) Vaar

4 og hvaed udj Huuseboed paa gaard/en bleuf kient;

Dae bleuf bejaet gaard/en at Være besiktigit; beschtigelsen ey at Være tilstæden! og udj
Huuseboed at Være kient til 20 Rdl:

<Afsagt> Den giorte besiktigelse Wil udj rette schaffes før end her udj endelig kand kiendis

Olle Pedersøn Ødve (Ødven) haufde stæufnt Svend Jelt næs, for hand ike Wil afstaa 6 mrk
goeds med Vaerene under, imoed hans udgifne pengers erLegelse og afbetaling! effter som
det Waaer hans Sl: Faaders arfueelig oedel! og hans søster Gunnilde Peders datter, Wed arf
tilfalden!

Svend Jelt næs møtte udj retten! Weed gik at hafue kiøfft!! (kjøpt) af samme Gunilde Peders
datter; 6 mrk smør 1 pd salt og 8 mrk salt! og gifuet der for 6 Rdl: og Waaer det nu toe aars
tid siden samme goedtz bleuf solt til ham! men haufde endnu intet kiøbebreuf der paa!

<Afsagt> Som Ole Pedersøn Ødve er nermiste effter Loufuen samme solte goeds at indløese
hafuer Svent!! (Svend) Jelt næs som end nu med kiøbebreuf sig ey hafuer forsynit goetzit
imoed det Werd hand sielfuer derfor hafuer gifuit til Ole Peders: det at ofuerlaede!

ANNO 1689 d/en 21 Martij er almindeligt Waaer ting holdit med almuen af UllemsVang,
KintzerVigen og Odda! item Røldal! paa d/en gaard Age udj UllemsVangs sogn; ofuer
Værende Kongl: Mayest: Foeget Niels Knutzøn, Laugrettis mend saed Rette, Ole Alsaeger,
Trond Svarttveyt! Torbiøren Alsaeger Poul Ureym! Gutorm Utne, Joen

1689: 8

Aslachsøn Utne! Johannis Tioeflot, og Lars House! med meenige almue paa samme tid som
ting søgte.

Forrige indførte hans Mayest: allernaadigste udgifne forordninger og mandater er for almuen
lyedelig læst og publiceret!

Johan Frimands kiøbebreuf paa 1 Løb smør ½ td salt udj gaarden Age til Lars Torgieldsøn
udgifuen dateret, d/en 28 7tembr: 1686.

Peder Jsachsøns og hans søn Syfuer Pedersøns Kiøbebreuf paa 1 Løb smør 1 bukschind, og 1
giedschind udj gaarden Moukestad, i Ullemsvangs!! (Ullensvangs) Sogn beliggende af Herbor
Rasmus datter udgifuen dateret d/en 8 Junij 1688.

Philipus Bervens gafue breuf, til hans datter Torbiøer Philips datter, {dat} paa d/en gaard Øfreberven udj UllemsVangs sogn. dateret: d/en 25 April 1688.

Oluf Olsøns bøxell Zæddel, paa tou Spand smør tou giedschind udj den gaard Loute udj Odde sogn! dat: d/en 29 April 1688.

Engelbrecht Olsøns gafue breuf paa ½ Løb smør ½ hud udj gaard/en Jødnou udj {Odde} \KintzerVigs/ sogn, og 1 Løb salt udj øede gaard/en Kalland, som ligger under samme gaard. dateret 89 (1689) d/en 22 Martij.

Greyp Bleyen haufde stæufnt Elling Larsøn Huusmand for uschikelighed udj Greypis huus hand haufde ø(fvit)

Den indstæufnte møtte udj retten; schyldede paa drukenschab om hand noegit haufde begaait, effter som Greyp haufde gifuit ham meere øl at drike end h(and) kunde taaele og baed om forLaedelse!

Ere for retten med hin anden forLigte, saa Greyp hafuer (for)ladt ham sin forseelse efftersom den af sig sielfuer (ey er) af stoer Verd.

Peder og Jver Skoltveet haufde stæufnt Elling H..-

1689: 8b

søn een huusmand paa samme gaard Skoltveyt; for ulydighed og gienstridighed baaede i moed Jordeyeren saa og Leylendingen, og formeente hand samme huusmands platz burde entVige,

For Retten bleuf af naboerne om samme gaard; forClaeret at den indstæufnte Waaer fald/en udj en streng sygdom og ike kunde møede, heller laade svaere for sig

Hvoer for med saegen beroer intil hand blifuer tilpas igjen

Røldals Saeger.

Foegden stæufnt Anders Olsøn af Røldal for Leyermaal med Marj Ommunds datter, til deeris bøeders afbet:

Paa den indstæufntis Weygne møtte Johannis Hambre, Weed-gik gierningen; og gik hand for at dee og echtit hin anden! udj fremtiden;

<Afsagt> hand bøeder til sit Herschab effter Norgis Louf! half 5te Lod sølf for sig sielfuer; og halft saameegit for hender og befriis for schrifte maal.

KindtzerVigs saeger.

Fogd/en haufde stæufnt Tosteyn Lote og Lars Alsaeger for fløtnings forsømmelse med soerenschrifueren udj hans ting-reyser!

Tosteyn Lothe møtte ike udj retten, effter som hand Waaer til byen. Widis os ej om hand Waar Louglic stæufnt.

Paa Lars Alsaegers Weygne, møtte Olle Olsøn Alsaeger, sagde sig intit Widere at hafue for retten at bestille heller beefalning at svaere, men for Retten at møede udj Larsis stæd at hand ey schulde bøede stæufne fald! kunde og ike stort frae gaa hand joe Waaer udj fløtning tilsagt! og Vaar stæufnt

<Afsagt> Med Tosteyn Lothe beroer, til nermere opLysning, effter som hand ey er til stæde og ike kand Vidis, om hand er Louglic stæufnt heller ey men Lars Alsaeger bøeder udj fløtnings forsømmelse 1 Rdl: og bet. den som udj hans stæd (blæ)uf leyet for huer mil 8 s. tillige med processens omkostning.

Gutorm Svartveyt stæufnt i Lige maaeder, for fløtnings forsømmelse med sorenschrifueren; udj rettens ærende som

1689: 9

ilige maaeder nøyagtig for retten er forClaerit!

Paa hans Weygne møtte udj retten, Lars Hougse, haufde ing/en gyldig beVis hvuoerfor hand bleuf ude! heller fløtning/en forsømmit;

<Afsagt> Hand q <q Gutorm Svartveyt;> bøeder udj fløtnings forsømmelse 1 Rdl: og betaeler den i hans stæd fløttit for hver mil 8 skl: ilige maaede processens Omkostning.

Fogden Niels Knutzøn stæufnt, Ole Bioertveyt, paa Peder Matzøns Weygne; som er boende udj Bergen! til 22 Rdl: af betaling! Effter gifne fuldmagt, og indlagde Reygning Dat: Berg/en 1689. d/en 7. Jan:

Ole Bioertveyt møtte udj retten. Wed gich een deel af schylden men sagde sig at hafue betalt der paa! atschillige tider; begiærede dilation intil hand Waaer kommen fra Bergen igien huoer hen hand i disse daege Wilde reyse og med det samme giøre Liqvidation med Peder Matzøn.

Hvoer med til sommertingit beroer; til Hvilchit Ole Bioertveyt bær schaffe rigtighed hvaed hand Peder Matzøn endelig blifue schyldig.

Lars Ydstenæs stæufnt Ole Thommissøn for een kobber kieel ham Waaer laant, som hand nu for holt ham, og ey Wilde flye tillstæde igien! blifue med hin and/en for Retten forLigte saa Thommis Lars: fich Wederlaug igien for hvuaed præntioner hand haufde, udj noegit arfued Jordegoeds! og Lars beholder kieelen!

ANNO 1689 d/en 23 May. holtist almindeligt (Waaer?)

Ting paa d/en gaard Svaasand, udj Jondals schibrede

med Joendals almue til at forkynde Hans (Kongl:)

Mayest: allernaadigste schatte brefue og effter (schrefuene)

Mandater og befalninger! udj Nær Værelse (af)

kl: Mayest: Foeget Niels Knutzøn Laug (rettis mend med)

almue som samme daeg ting-søgte

1689: 9b

Er for almuen lydelig læst og publiceret, Kl: May: schatte forordning pro Anno 1689 d/en 4. Martij: af effterfølgende indhold.

Wj Christian d/en 5te: etc: Giøre Vitterligt for alle Waaeris kiære og Troe under-sotter; som bygge boe og tilholde udj Wort Rige Norge, at end dog Wj intit heller haufde ønschit end at alle Waaere kiære og troe undersotter, paa een heller anden maaede udj ud-giffterne kunde blifue forschaaenit: saa maa Vj dog formedelst dee farlige og Wit udseende Coniuncturer! fremdbellis Wære betenkt, paa dee midler og Weye, som nest den allerhøyestis bistand; til Waaeris Rigers og Landers, sikkerhed og defention kunde tienne, og uforbigiengelig behøefuis, Thj hafuer Wj ey kundit forbjgaae, till Waaeris milities og Flaaedis Conservation og underholdning! for inde Wærende aær 1689. forud/en Consumptionen sambt tiære og træl原因

tienden, i det minste dee contributioner, som udj næst afVigte aaer hafuer Wærit paa-buden at laade foreye; saa Som Wj hermed byede og befalle! at udj Wort Rige Norge schall schattis paa effter schreufne maader!

Aggerhuus Sticht

Aggerhuus og underliggende ambter, udj Leylending; schatt, er ..... effterschreufne fogderjer. nemblig Agers, Hurum og Røegen, Lier Eger Buscherud, Ringerige og Halling daelen Hadeland Touten og Ualders; Oudeland Guldbrands daelen, Heedemarchen item øufre og nedre Rømmeriger at betaelis.

	Rdl.	ort.	skl
af it schippund tyngte	5		
it schipund salt	3	3	
1 bismerpund smør	1	3	
1 huud	2	2	

Men udj Nummedal og SandsVer, saa mange som svaerer til Sølf Werkit, med arbeyde og dee sogner i Øzterdaelens Fogderie saa Wit langs græntzene ligger, sambt Læsøe giæld under Douvre field, og Wangs anex under Fille Field; at schatte halft der imoed Disligeste udj

	Rdl.	ort.	skl:
Heggen, og Frøeland sambt Follaug Fogderj			
af 1 schippund	4		

1689: 10

	Rdl	ort	skl
1 Schippund Salt	3		
1 huud	2		
1 bismerpund smør	1		

J Selløe, Høeland og Wingers anex, sambt effterschrefne grentzer Ambter og smaa Læne, nemblig Jilde og Marcher, Tune Wembe, Aabøgde og Wallers, schibb: item Nachestad, Mos og Oensens Fogderier: af

	Rdl:	ort.	skl.
1 schippunds Lynges!! (tyngte)	3		
1 schipund Salt	2	1	
1 huud	1	2	
1 bismerpund smør	1		

J Tønsberg og BrunLands Ambter:

1 schipund tunge	4		
1 schipund salt	3		32
1 td koeren	2		
1 huud	2		
1 bismerpund smør heller talg	1		32

Christiansands Stikt;

og detz underliggende ampter og Fogderier, nemblig Needenæs Mandall; Lister og Raabøygde Laugetz Fogderier

1 huud	2		
Udj øufre og Nedre Tellemarchen, item Bamle Fogderje. af			
1 td koeren	2		
1 huud	2		
1 bismerpund smør heller talg	1		32
Af Jæderens og Daelernis Fogderier sambt Ryfølche:			
1 schipund tunge heller Løb smør	3	?	

Bergens Sticht og Ampt (sambt)
 Nordhords Fogderj, undertaegen Vos

Af 1 Løb heller 3 bismær pd smør	3	3
Mens af Vos	3	

Sundfiords og Sundmørs Fogderier;

Af 1 Løb smør	?	
---------------	---	--

Nordfiord, Sundhor og yttre Sogn uden for Qvamsbøen

Af 1 Løb Smør	2	
---------------	---	--

Mens yttre Sogn ind/en Qvamsbøen item Jndre Sogn, Hardanger, Bræmanger, Kind, og Wildnis Sogner (udj?) Sundfiord

1689: 10b

	Rdl.	ort.	skl
sambt Selbøe giæld udj Nordfiords Fogderje:			
Af 1 Løb smør	2		
Lærdalen udj Jndre sogn			
Af 1 Løb smør	1		
Trundhiems Stikt Trundhiems Ampt:			
Strinden, Gulddalen, og Orchedals Fogderj			
Af 1 Spand	5		
Sparboe giæld udj Jndre-øens Fogderje, item Selbøe i Strindens Fogderje sambt Noermør og Foesens Fogderje			
Af 1 spand	4	2	
Og Wærdaelen Stjøerdalen, og Skougnæs Præstegiæld i Sørdaelens!! (Stjørdalens) Fogderje			
Af 1 spand	4	1	
Opdals giæld under Doufre fiæld, schatter der imoed,			
Af 1 spand	2	1	
Froyten!! (Frosten?), ...sen LexVigen og Stranden i Størdals fogderje. item Inderøens Fogderje Spareboe undtaegen Haltaaalen i Gulddaelens Fogderje, Normør Romsdaelen og Foesens Fogderje, til Wands, Nummedal Eyd og ofuer Haljud til Lands.			
Af 1 spand	3		
Nummedal til Wands			
af 1 spand	2	2	
Nordlands Ampt undertaegen Tromsøe Fogderje			
af 1 spand	1	1	
1 Wog fisch			60
Tromsøe Fogderje			
Af 1 spand	1		
1 W: fisch			48

Ald anden Landschyld som her i ike er benøufnt anslægis effter taxten og effter huer stæds brugende maaede enten till tunge eller Løeber at bereygnis og der effter at Contribuere.

Odelschatten

betaelis til Fogderne ofuer alt af Jorddrotten heller pantemand/en saa Vell af adelen som af andre ud/en forschieff af alt Jordegøeds der i Fogderjer goedsit er beliggende, og huør proprietærius heller pantemanden er frae Wærende betaelis oedelschatten af Leylendingen

som hafuer igien effter Fogdens Zæddel af Jord drotten heller pantemanden udj hans Landschyld schall komme til afkortning.

1689: 11

Dog er de proprietarier og odelsbønder frj for odels schat af den gaard som een hver sielf beboer og besidder, og schatter af som Leylending, Hvilche alleene udj Reygenschaberne i den ful Summa af matriculens til intechts bereygnelse; som her effter schall schee lige Ved Leylending og proviant schatten, effter Specification af Waaris amptmand attesteret, til afkortning ansees, men dee andre betaeler som følger!

Agershuus Stict,
og underliggende Ampter og Fogderier.

af 1 schipund tyng	1 Rdl:	48 skl:
1 td koeren	3 ort	
1 hud		57 ½ skl:
1 bismar pd smør		36 skl:
1 Schippund salt	1 Rdl:	

Christiansands Stikt,
udj øufre og Nedre Tellemarchen, sambt Bamble Fogderier.

af 1 Schippund tunge	1 Rdl:	48 skl:
1 td koeren	3 ort	
1 huud		57 ½ skl:
1 bismar pund smør		36 skl:
1 Schippund salt	1 Rdl:	

StaVanger Ampt.

af 1 schipund tyng heller 2 td koeren een Løeb heller it spand	1 Rdl:	
1 hud		57 ½ skl:
1 W fisch		36 skl:
1 bismar pund smør		36 skl:

Bergen og Trundhiems Stikter

af 1 schipund tyng 1 Løb heller 1 spand;	1 Rdl:	
1 hud		57 ½ skl:
1 Wog Fisch		36

NordLands Ambt;

af 1 Spand smør	?
1 Wog Fisch	?

og ald anden Landschyld Reygnis til tunge heller Løeb effter taxten!

Waarderhuus Ampt!

at betaele den ordinaire schat, paa den maade, tax.... .... omstender, tilforne udj freeds tider hafuer Wærit paabyd... at udgifue

1689: 11b

Proviant Schatten

Betaelis Synden fields ud/en forsiell, af all giorde!! (Jorde) goetz, lige saa Well af dee gaarder; som til Voeris militie er udLagt og assignerit; som af alle andre i hvem dee og til høere; undtaegen dee af Nummedals og SandsVer som svaere til sølf Verchit med arbeyde, saa Wel som Læsøe præstegield under Doufre Field, som og her imoed ikun gifuer half proviant schat; Sc: (således/altså) Af 1 Schippund tyng heller saa meegen Landschyld som til it schippund tyng effter ofuerschreufne maaede bøer at bereygnis, enten 3 mrk udj penger;

heller der for 5 schaalpund got reent smør og it bismerpund got saltit heller Røegit kiøed, lige saa udj StaVanger Ambt mens af Bergens og Trundhiembs Ampter, af hver fuldgaard 1 Rdl: udj penger, saa og udj NordLandene af hver fuldgaard 1 half Rdl: heller i detz stæd fisch heller anden proviant, saa som fornødenhed og Waaeris magazin det udfordrer og anbefallit Worder!

Soldaternis mundering

Og som Wj sielf fremb deelis allernaadigst Wilde læde Forsiuene soldaterne med kioler og geVær, saa schall der imoed ofuer alt, af hver Leg it(?) schipund tunge heller otte huder og ald and/en Landschyld effter adVenant nærVærende aaer betaelis toe slættedaeler!

Der forud/en effter Waaeris seeniste aldernaadigste udgangne Forordning af dato d/en 10 Sept: 1687. i stæden for Waaeris Festningers bygningers arbeyde reservehold, grentze Festningers besættelser; og deeris Foraarsaegede stoere marcher, udredning og udmundering sambt schytzfærd! og indqvartering af forbemelte Legger synden Fields sambt i Trundhiems og Bergenhuus Ampt 4 Sl: daeler mens af NordLandene effter Waaeris sær udgangne Forordning af bemelte dato at Contribuere fire tusinde Rdl: som til detz fyldist giøerelse saaLedis betaelis, af 1 husmand 1 half Rdl: 1 strandsidder 1 half Rdl: 16 skl: Een Verge mand Een half Rdl: 16 skl: Een fuld dreng En Rixdl: Een half Løns dreng En half Rdl: Een handVerchs mand heller Carel (karl/kar) Een half Rdl: 16 skl: og Een søefinde En half Rdl: Hvoer imoed dee dae for ald Videre udschrifning, soldater hold og Kiole penge udj Fredstider blifuer forschaaenet Effter samme Vaaeris naadigste forordnings Widere tilhold.

Rostiænnisten

Det allernaadigste paabud i stæden for Rostiænnisten af d/en 22 April 1682, Erleggis Frembdelis udj nærVærende aaer effter samme Waaeris allernaadigste Forordning af alt goeds som ike utrøcheligen udj bemelte Waaeris Forordning exiperis

1689: 12

Geystlig hedens goeds pro officio allene undtaegen som Wj udj Freedts tid aller naadigst hafuer forschaaenit!

Atschillige andre smaa Skatter.

Alle dee som noegen almindinger tiender Laxefischerier eller dislige af os til kiøbs, pant, heller benaading bekommit hafuer, som ike tilforn er lagt heller satte for Landschyld der af for indeVærende aaer at contribuere otte pro Cento af Renten saa Vit den sig kand beløebe, af Capitalen som samme tiender og Laxefischerier udj Voris Rente Cammer, kand slaais effter 6 pro Cento.

Schulde endnu nogle gaarder, og platzer qverner og Sauger findis, som ike effter Vaaeris allernaadigste udgifne schattebrefue af Fogden Sorenschrifueren og Sex Laugrettis mend ere taxerede, og for Wis Landschyld satte, schall dee ud/en ophold sættis og for Vis Landschyld taxeris som dee Wil forsvaere, uagtit hvad frihed noegen der paa tilforn sig kunde hafue tilholdit, som Vj ike med Waaeris egit sært special-breuf siden Anno 1680 hafuer Consenteret, eller confirmeret; og maa ing/en qvernehuse som gifuis aparte Landschyld heller afgifft af reygnis under gaardene men der af serdelis schattis, og af fogden observeris som hand Vil Wære til tencht at ansVaere! om noegit derimoed handlis

Saug schatten angaaende.

Dae schall af hver hundrede boerd som schiæris paa dee sauger hvoer til tømmerit enten i Vaaeris kirkeris heller præstens schouge, heller andre geystlige schouger og beneficier, heller i Vaaeris almindinger huggis, disligiste af de sauger som enten hafue heel heller half damstok; paa noeg/en af fornæfnte grunder, heller og ere bøgde paa noegit af det udlagte goedtz, og ike i schiøederne expresse benæufnt, som alt omstendeligt i saug schatte mandtallit, schall

for Claeris! og af Hver saug brugende tillige med fogderne, underschrifuis, betaelis 1 Rixort, forud/en d/en Sæd Vanlige dæle og træl last tiende som særdelis Wed udførselen opbergis! J Lige maader schall saugmesterne schatte af huer 1000 dele de schiære, ud/en forschiel paa hvaed sauge dee schiæris een half Rdl: heller af huert 100 5 skl: som liger Vis med een huer saug brugendis specification paa saugmesternis ...ne og huor mange boer paa hver sauge schiæris .refne(?) schall for Claris, og Wed fogdens Rægenschaber følge og ind/en ..... Disligeste een husmand som bruger hand Verch at schatte toe Rdl: og hellers ikun een half Rdl: men dee huusmend som paa Leylendingens grund og Eyendom; Huor af Leylendingen schatter og schylder! at komme hannem til hielp og ey Videre til os at udgifue. Dog Wille Vj hermet (hermed) alleene hafue

1689: 12b

mente dee huusmend som boe paa Landit paa noegen gaards grund og ey dee som boe i Haufnerne heller paa Laede stæderne, og der hafue deris næring og brug huilche schulde betaele som andre huusmend, nemblig toe Rdl: uagtit paa huis gaardis grunde dee boer, hermed schall og Wære forstaait dee strandsiddere som ike ere borgere heller svaerer til noeg/en kiøbstæd, som og aarlig schulde betaele toe Rdl: men dee som bruge Jord, Wære sig huusmend hand Verchs mend, heller strandsiddere der forud/en at schatte effter Jordens schyld, som andre bønder.

Pebber Svenne heller Ledige karle Som huerchen ere bosatte heller tienner udj aars tienniste at gifue toe Rdl: og der som dee bruge kiøbmandschab med hæste Slagtefæ eller andre Waerer at schatte der forud/en 2 Rdl:

Bønder sønner som bruger handel at schatte 2 Rdl: Hver fuld Woxen tienniste karl heller dreng som ike er udschrefuen heller hafuer tient under Land militien eller paa flaadene udj 3 aars tid at gifue 1 Rdl: og maa ingen tienniste dreng heller karl effter at schattebrefuit er forkynt, ud/en louglig forfald heller beVis begifue sig fra det stæd hand tienner; heller hafue sin Værelse før hand der samme stæds hafuer Clareret og betalt sin schat, saa frembt bonden heller dee hand hafuer sit tilhold hos; der schattebrefuene blefue forkynte den ey sielf Wil svaere og betaele;

Alle forschrefuene schatter schulde ud/en noegen restantzer betaelis til 4 terminer nemblig een fierdepart til pintze daeg, d/en and/en til Olaj d/en tredie til Michaelj og d/en 4de till Juel;

Da som Waeris faerige allernaadigste forordning om ødegaards Joerder af Vaaris egne saa Vel som kierkernis, og dee fattigis schall Wære paa een deel stæder blefuit misbrugt af Fogderne, i det dee ike hafuer anVent tilbørlig flid at finne dee øde gaarder besat, om endschiønt dennem hafuer Wærit alVorlig paalagt, schatten der af fuldkommen at anschaffe; og giøre sig betalt ud/en almuens besVæring udj Jordens aufling Weed re/den bechostning sæd og arbeyde, men snarlig dee dennem beleylig liggende Jorder; er blefuen af dennem fremdelis brugte og af dee andre enten intit, heller ey fuldkommen svaerit; under forVending at ingen dem hafuer Vildit antaeg; og det dem sielf Waaer umugeligt, formedelst det Wit frae liggende at dørke saa Wilde Wj ingen lunde tillaede noeg/en øde Jorder at brugis af dem Veed sig sielfuer heller andre for schatterne men huor dem Vill bruge at bøxle dem hos amptmanden og fogden imoed noe/gen schatte frihed heller Landschyld frihed

1689: 13

intil dee igien blifuer bygde og kommer udj brug i huor dee og ey schulde bort festis, schall dee leyes bort paa tingene, udj Amptmandens nerVærelse, og udj dee forzeygde schatte mantaller ind-føeris, og af Amptmanden attesteris, Schulde og andre proprietarier med os,

kirken, heller dee fattige, eye saa danne ødegaarder, heller platzer, heller og med andre der udj participere og schatterne der udaf ey richtigen erlægge dae schall Vaaris Amtmand og Foeget paa Vaaris Veygne, dennem enten bortbøxle med noe/gen schatte frihed heller afslaeg som forud igien schal taegis af Landschylden, naar den effter fæstebrefuit forfalder, før end Jord drotten noegit kand nyede, og naar det ey bort bøxlis kand, leye det bort paa lige maaede som Vaaris egit, og huaed dae mindre der af motte nyedis i Leye end schatternis bedraeg! Svaeris os af eyermendene før end dee goedtzit igien bekomme. Og hafuer Ampmanden Vell at see sig for ey at attestere andit, om saa danne Leye maal end som saa Louglic er schied i Hans nerVærelse, som før er melt; og dee som understaaer sig ud/en bøxell, heller Leye breuf i een heller anden maaede, saa danne øde Jorder at bruge betaeler der af 3 dobelt schatt.

Der for ud/en Vilde Vj allernaadigst at Jord drotten maa Være frj tillat, saa mange Vaaris fogder for Vederhæfftige erkiende schatterne af deeris egit goods om dee det begiære, Veed deeris fuldmechtige at laede ind samle og til ofuer schreufne terminer til fogden ind lefuere, Huoer imoed Vaaris Fogder paa Waaere Veygne schall hafue kaaer, om enten Jord drot heller bonden schall findis effterlaeden; og ike terninerne richtigen betaele enten at blifue Jord drotten bonden heller grunden. som hand bæst agter schatterne til huer termin Richtig og ud/en restantz at inbringe

Og paa det imellum Fogden Landrotten og bonden kand hafuis og holdis tilbørlig richtighed, om huis dee lefuere og betaeler, og Huad dee schyldig blifuer, dae Vilde Vj allernaadigst at fogderne saa Vel som Landrotten, een huer for sig udj dee tilforne anbefallede bøeger, /: og naer dee ere fuldschrefne andre i deris stæd /: richtig schulde anteygne huad bond/en schylder og betaele schall og der imoed i huaed hand hvær gang betaeler der paa i huaed species det er og for huae. ....(?) og det saa special og Claer at hand og een huer det kand begribe og hafue goed underretning om huaed hand enten Kd!! (Kand) til goede hafue heller schyldig blifue.

Dee som

1689: 13b

dette ...., eller og befindis her udj Vaaris under(saatter?) til schaede, Svigagteligen ret handle, dae om det er Fogden eller hans tienner som der udj betrædis, at hafue forbrut hans Søgning og bestilling og hand heller hans arfuinger saa Vit Waaeris indkombster angaaer, der for os tilbørligen at indestaa og svaere, og Landdrotten om hand med Falscht opschrift heller qvitering befindis forud/en at hafue sin fordring forbrut at betaele d/en 3 dobbelt til Waaeris qvæsthuis.

Dee friheder som Vi Wilde allernaadigst udj forskrefne schatter at schulde anseis ere effterschrefne, nemblig Grefuerne og Friherrerne. Hvis greufschaber og frj-herschaber; Wircheligen ere Erigerede og derpaa deeris fulde Jorde bøeger udj Waaeris Rente Cammer hafuer indLefuerit, med dennem for holdis det effter det dennem allernaadigst forunte og gifne privilegier! Dog Wille Vj allernaadigst at dee draege den omsorg, at dee øufrige Contributioner af deeris Grefschaber og Friherschabr og Huis dee os pligtige ere udj rette tide Clareris saa og at dee ind Lefuerede Specificerede Jordebøeger till Rente Cammeret paa dee respective 300 tønnder hartkoeren som dee nyeder frj effter privilegierne, og hellers tilholder deeris fuldmectige meed Vaaris LandCommissarier som ere befallede deeris Schatter at annamme, Weed aaretz slutning tilbørlig og endelig at Liqidere.

Adelen, og dee Lige Veed adelen privilegerede ere, som adelige sædegaarde eye, niuede allene dee hofuit gaarde frje, som dee sielf paa boer og holder dug og disch paa, dog schulde dee som samme frihede nyede Vilde, samme gaarder med riktig schiøde ædle, Lodder heller goede adkombst brefuer, at dee hafuer Værit rette adelige sædegaaerde, fra ANNO 1639 og

der ofuer eller desforinden Veed Vaaeris kongl: benaadings bref, til adelige Sædegaarde oprettede og imidlertid ey Værit udj noeg/en Borgerstands persoens Werge enten til pant heller til Eyendom huor om een huær som saadanne gaarde besidde og frihed nyede Vilde, samme adkombst brefue, for Waaeris Land Commissarier, strax in originalj hafuer at producere, og dennem der af Copie under deeris haand og Zeygell meddeele, till at needsende udj Rente Cammeret, till Videre approbation, dee som det ey giørendis Vorder schall ey noeg/en frihed tilreygnis, men plichtig Være at betaele alle schatter og rettigheder, intill dee saadan richtighed forschaffer.

Sogne Præsterne, saa og Residerende Capellaener paa Landit, at forstaaes dee Sogner heller paa dee stæder huor af arilds tid Capellaner for Kalditz Witløffthighed, og besverlighed hafuer Værit beVilgit at holdis schulde alleene nyede dee præste og Capellan gaaerde huor paa dee residerer, frj for bemelte schatter.

1689: 14

Huor under og ingen anden aufls gaarder heller Jordeparter maa reygnis heller friholdis; Huor og præste Enker findis udj it præste giæld, maae een som er fattig nyede schatte frihed, synden fields indtill paa it schipunds tunge og Nord/en fields indtil paa 1 ½ Løb heller Spand, om der ey paa præste gaardens grunde findis saadanne boeliger som præste Enkerne tilforne til deeris besiddelse hafuer nødt.

Disligiste maa og Præsterne, Capellaenerne og \præste/ Enkerne Wære frj for Familie og folche schat af deeris tienniste folch som dee bruger til deeris aufling og bunde-arbeyde, dog at der ey som af nogle hid til dags schieed er frj holder alle dee tienniste folch som i deris brøed er, og i deris Familie findis, mens af dee som til noegen huus gierning brugis, effter Consumptions Forordningen betaeler, baade consumption og Folcheschatt saa frembt dee denne Vaaris Kl: naaede frembdelis agter at nyede.

Fogderne som ike hafuer anden Løn og besoldning, som og Soerenschrifuerne, schulde i Ligemaaeder nyede den gaard, frje for schat som dee boer paa, dog Huis samme gaaerds Landschuld, ofuer toe schipunds tynge synden fields, og 3 spd heller Løb Norden fields, beløeber, der af Lige Verd andre at schatte og schylde

Bunde-Lænsmandene, Huor af ikun een er i huert hofuit Sogn, ting Laug heller schibbr: bechikit, at got giøeris, schulde allene nyede dee paa boende gaarder frj for Leeding foering (føring?) og Visøere, saa og udschriufelse Knechte hold og andre saadanne smaa redtzeler, og paabud, og paa det dee Vaaeris interesse dis fligtigere maa i agt taege, hafuer Wj beVilgit at dee her effter, som hid indtill schulde af dee bødemaals saeger som dee kunde opdaege nyede den tiende penge som Vaaeris Fogder dennem schall got giøere og der paa taege deeris beVies, huor effter det dennem udj deeris Reygenschaber schall got giøeris; paa Vaaeris Rente Cammer til udgiff passere. Huor imoed dee schulde pligtig Være Vaaeris interesse nøye at paa-agte, og saa snart dee om noegit kommer udj erfaering, det Waaeris Fogder strax at til kiende gifue, befindis dee der udj forsømmelige, eller og fordølger noegit, dae for saadan utroeschab at hafue forbrut 10 Rdl: til Vaaeris qvæsthuus og meere effter saegens beschaffenhed; Belangende dee saeger som gaaer paa den schyldigis Lif og bois-Lod bør Soerenschrifueren heller Laugmanden ey nyede noegit for schrifuing heller forZeyglings penge. Huor boen ey der til stræker effter, de dog af os udj andre maaeder er.. for deeris bestilling.. aflagde!

Post bønderne schulde Være frje for udschrifning og knechte hold ey heller schatte og schylde Lige Ved andre, og schall Vaaris Statholdere som Vaaris Amptmend, udj sit district; hafue nøye andseende, ingen fleere post bønder, ordineris og beVilgis, end som endelig for ....-er, og for til holder Vaare Fogder, at dee effter faarige schatte brefue ind Lefuere dee

anbefallede specificationer, paa alle post bønder i Huert Fogderje, med huer gaards Landschyld, og huor Vit i mellum fra

1689: 14b

gaards schiffte er, paa det der effter imellum post bønderne kunde giøeris een ret Lighed, saa at denne effter hans besVæring og reyse med poste, nyeder Lige frihed med den anden, og Huoer det fornøeden og billigt eragtis, da at tilleggis noegit Vist af Leeding heller Visøere eller dislige Jordebøegers rettigheder;

Belangende de gaarder som Veed uløchelich ilde-brand, Wandløb heller field-schreede kommer til schaede Wille Wj at effter ædsorne tings Vidne, af Amptmanden attesteret, schall Synis og sichtis; og schaeden af sine omstendigheder og Werdje, imoed det som der af er blefuen beholden beschrifuis, dog ey der effter udj Rægenshaberne, ud/en Vaaris allernaadigste approbation til afkortning at maa anføeris;

Og som Wj nu som før er melt, hafuer laedit specificere dee friheder, Wj allernaadigst udj schatterne een og and/en Wil hafue forunt; saa Wille Vj og hermed allernaadigst hafue budet og befallit at ingen i huem og under huaed prætext, det og Være maae, der ofuer maa frj holde, enten aufls gaarder Jorder heller Jordeparter; nye dags bønder strandsiddere, tiennere heller noegit antit!! (andit) som schatte bøer men een Huer proprietarius plichtig Være ud/en afgang og restantz udj rette tider at Clarere for sig og sit goetz, og om noeg/en restantzer Wed aaretz Slutning schulde befindis, dae saa snart som fogden ind leVerer proprietario, Heller bunden der om richtig restantz Register under sin haand og Zeygell schulde plichtig Wære pengene ud/en ophold at betaele og med hannem Liqvidere saa frembt det ike hos dee forsømmelige med execution schall søegis

Schulde og noeg/en af Waaeris Fogder, udVirche noeg/en Execution paa .... Fundamenter, eller urichtige Restantzer, heller paa noegit som ike eygentlig Waaere schatter Weed kommer; dae schall hand ike alleene hafue forbrut sin bestilling men end og betaele den som uschuldig er exequeret, for uden exequer pengene 3. dobbelt saa meegit som den urichtige fordring bedraeger, Huoer udj Waaeris Amptmend og Land commissarier, den schaede lidende ueffterlaedelig schall assistere, og til rette forhielpe, saa frembt dee ike sielf derfor Wil stande os til rette

Belangende Schatternis op børsell, og deeris Richtighed, saa er Waaeris allernaadigste Wilje, og befalning at Waaeris Amptmend under deeris bestillings fortabelse, saa snart denne Waaeris forordning dennem til hende kommer, een hver i sit anbetroede Ampt, Weed Waaeris Fogder schall bestemme ting og Wisse tider, udj hvert Fogderje hvoer almuen schall til sammen komme og amptmanden og Fogden udj eegen persoen tillige med Soerenschrifueren og Laugrettit schulde møede, i Hvis nerVærelse og almuens forsambling, amptmanden schall ofuer Lefuere Soerenschri-

1689: 15

Weren Waaeris allernaadigste Forordning og Schatte breuf, som det tydelig og lydelig for alle schall oplæse, huoer effter hand det paa schrifue og udj protocolen ord effter ord det indføre, og om noeg/en af almuen der af Copie begiærer, den dennem ike at Weygris; Naar det er schied schall Fogden i Amptmandens nerVærelse, først examinere og Liqvidere det forløbne aaers restantzer, og der nest een hver sine schatter og udgiffter, effter denne forordning og Schattebreuf, matriculen og Jordebøegen bereygne, og bønderne til Debet udj deeris bøeger indschrifue, Hvilchit debet amptmanden tillige med Fogden, for een hver bonde med egne hender schulde underschifue, og attestere richtig at Wære, bereygnit, og paa det ingen underslæb, med huusmend strandsiddere, bøndersønner tienniste drenge pebber Svenne,

heller andre dislige rettigheder af Sauger, qverner møller og andit som her udj tilforne er specificeret, schall underløbe Saa Wille Wj allernaadigst, at alt saadant paa dee stæder det findis Weed gaardens schatter og {af}\ud/giffter i samme bøeger schulde anteygnis og bereygnis, effter Huilche bereygninger Fogden ofuer alt sit Fogderies beløb, it General mandtall schall forfatte hvoer udj hand gaard frae gaard schall følge matriculen, og den Debet hand i forsch:ne bøenders bøeger hafuer indschrefuit, Hvilchit mandtall Amptmand/en med samme bøeger i Soerenschrifuerens og Laugrettis nærVærelse nøye schall conferere og effter detz befund/en riktighed, igiennem draege underschrifue og forZeygle, og fogden til Waaeris Schatters og Rettigheders ind drifuelse ofuer Lefuere, og Fogden der effter strax 2de eens Lydende extracter ofuer Fogderietz indkomstis fulde beløb, at forfatte, og der af den eene till Vaaris Land Com/m/issario og den anden til Vaaris Sticht amptschrifuer, ud/en noeg/en forsømmelse heller forhael, at indsende, der effter hafuer hand, med alderstørste flid at paa drifue, at midlerne til dee anbefallede terminer richtig maa indkomme, og huer gang dee noegit til Sticht amptschrifueren betaeler, det Waaeris Land Commissario strax at communicere, og Stichtamptschrifueren plichtig Wære, lige-som midlerne indkommer, dennem strax til Land Commissario og hans ordre med tilbørlig richtigheid at ind LefVere. Og som Vaaris Fogder effter æd og embede ere forplichtede med richtig Reygenschab at suaere os til Vaaris schatter, og indkomster; een hver af sit anbetroede Fogderje saa Wille allernaadigst hafue forbudit at ey noeg/en ud/en dee sig med oppebørselen maa befatte, heller dennem hinderlig Wære, men dee allene een huer for sit fogderje alle Waaeris Wisse og uVisse indkombster og oppebørsler at anamme foerestaae og betienne som dee det V.. ansVaer, huor udj Waaeris Amptmænd og Land Commissarier dennem tilbørlig schall assistere og beforderlig Wære.

Belangende Restantzerne dae som den siste betaelings termin ike falder før end Weed aaritz udgang og Waaeris allernaadigst forordning er, at Fogderne deeris Reygenschaber til huer nyt aars daeg schulde Slutte, saa ere Wj allernaadigst tilfritz at om det sig schulde hende, at noegen restantzer formedelst een og anden tilfelde til høsttingit ey fuldkommen schulde blifue betalt, men Waaeris Fogder som for er meldit for-

1689: 15b

aarsaegis dennem enten hos proprietarien eller bonden at søege, at dee dae laeder samme restantzer paa høste tingene publicere og af huer ting Laug it richtig restantz register og tings Vidne forhuerVe. Hvilchit een hver Foegit til paaschrifuelse og Vidisse hafuer at tilstille, naar det er schied antaegis det for gyldig beVies Weed deeris Reygenschaber, som dee aarlig/en inden Febr: maaenitz udgang til Waaeris Land commissarier med fuldkommen richtigheid hafuer at indleVere, og der imoed intil Widere revision i Waære Rente Cammer taegis hans beVis, Hvilchen Foegit det ike Stricte effterkommer, eller og findis forsømmelig, enten sine rægenschaber som før ermelt at indLefuere, eller uflittig med hans restantzer at ind drifue, eller og ike i det ringiste ike hafuer betalt og Clareret for alt sit fogderietz restantzer for det for Løbne aar ind/en d/en nest paa følgende primo Maij hand schall anseis som nachlessig og udøgtig, i Hvis stæd saa snart Waaeris Amptmænd og Land Commissarier, det i Vaaris Rente Cammer tilkiendegifuer, Wj allernaadigst Will Wære betencht, at tilsætte andre som Waaeris tienniste og interesse bedre kand observere og paa agte. Og paa det, det eene ike schall Confunderis med det andit, saa schall Waaeris Land Commissarier, Stifftamptschrifuere heller Fogder ey qvitere for noegit nyt, før end restantzerne og det gl: fuldkommen er betalt. Wj Wille og allernaadigst, paa det ingen sig med uVidenhed schall undschylde, at Waære amptmænd ike allene denne Waaeris allernaadigst udgangne forordning og Schattebreuf, som før ermelt paa tingene for meenige almue offentlig schall laede forkynde; men end og paa alle prædike stoele, effter prædiken at oplæsis dee schulde

og anbefalle Soerenschrifuerne, at dee bunde Lænsændene til almuens effter Rætning, der af Richtig Copie ud/en noeg/en schrifuer penger meddeeler.

Geystligheden belangende, dae schall alle dee som med noeg/en beneficiis, Weed Capitlerne ere benaadede, der af contribuere, som meenige Capitulares der om foreenis kunde og een hver effter sine ind kombster med rette kand tilkomme, saa at af hver Capitul ud/en noeg/en Widere afgang eller afkortning betaelis proportionaliter af det goeds, som nu Veed Capitlerne ere beholdne, imoed det, der Veed befantist, dae dee blifue satte, effter følgende taxt:
nemblig

Opsloe dom Capitull 350 Rdl:

Trundhiems dom Capitull 300 Rdl:

Bergens dom Capitull 300 Rdl:

Christiansands dom Capitul 150 Rdl:

Hvilche erleggis in specie, eller daeleren til 100 skl: Courant hvilche contributioner af capitulorum Notarsis schall

1689: 16

indkræfuis, og til Waaeris Land Commissarium til dee anbefallede terminer som formelt, med til børlig Reygenschab og richtigheid leVeris!

Præsteschabit betaeler, nemblig een hver Provist heller Sognepræst, tolf Rdl: in specie heller 100 schilling i Courant for huer Rdl: hvilche penger Waaeris Sticht befnings mend og super intendenten een hver i deeris sticht schulde ligne præsteschabit imellum saa at een huer præst saa Vel tydsche som dansche effter hans kalds indkombster, og tilliggende beneficiar rettelig blifuer lignit og lagt, Hvilchen Ligning lefuoris af hver Stiffts Superintendent, ud/en ophold in duplo den eene til stiftt amtschriueren og d/en anden til fogden, at hand det der effter hos dee Veedkommende indfordrer til ofuenbenæfnede terminer, og Videre til Waaeris Land Commissarium ud/en noeg/en forsømmelse indleVerer.

Bydendis og befallendis hermed Waaeris Statholder, Vice Statholder Grever og Friherrer Stifftbefalningsmend, Amptmend Super intendenten, Land Commissarier Borgemestere og Raaed, ampt schriuere, Fogder, og alle andre, Weedkommende som denne Vaaeris Forordning under Waaeris Cammer Zeygel til schiket Vorder, at dee den til allis effterretning paa behøerige stæder strax laeder læse og forkynde og sig sielf saa Wit dem der af til kommer, der effter allerunderdaenigst retter og forholder, Laedendis det ingen lunde, gifuit paa Vort kongl: Residentz udj Kiøbenhaufn. d/en 2 Maj 1689

Christian

Under Vaaer Konglig
Haand og Zignet

Richtig Copie Testerer

L: Lindenou

Der effter er lydelig for almuen oplæst og publiceret,

Kongl: Mayest: naaedigste udgangne Forordning om kop qvæg og ildstæd schat udj Norgie, dat: Hafniæ d/en 5 Febr: 1689.

Kl: Mayest: allernaedigste privilegium til Greverne og Friherrene. dateret Kiøbenhaufn Slot d/en 25 Maj, aaer effter Christi Fødsell 1671

Kl: Mayest: naedigste udgifne Forordning om Kram Vaerenis auction, paa 6 maaeneders dilation at betaele. dat: Kiøbenhaufn d/en 26 Febr: 89.

Kl: Mayest: naedigste udgifne mandat om Capere under Norgie! dateret Kiøbenhaufn d/en 19 Martij 1689

Der effter frembkom for Retten Monsieur Johan Galtung som haufde laedit udj rette kalde, Magdalene Heynis datter boende paa Handegard, og gjorde tiltaele for 2 tylter tømmer hun Weed hendis bøeren hos Fogden

1689: 16b

Haufde laedit arestere. Hvilchit tømmer Johan Galtung tilkom, og Hand igien til Johannis i Wig for noegit dennum imellum haufde transporteret, formeente hun burde beVise med Hvad ret hun sig samme tømmer til Eynit.

Paa d/en indstæufntis Weygne møtte udj retten hendis søn Torbiøeren Bake forregauf hendis meening om samme tømmer, at hun eyede ike meere end een tylt udj tømmerit, resten til-kom hendis bøeren efftersom det før hendis Sl: mands død Waaer huggit; Wiste og ike ud af noeg/en arest Widere end børnene som den haufde udVirchit sielfuer der til motte svaere. Der imoed protesterede Galtung og Wilde beVise at samme om tvistede tømmer som udj Handegaards mark og schoug Waaer huggit til Hvilchen gaard Johan Galtung Waaer Eyere! og haufde fornøyet og betalt dem som tømmerit! haufde huggit beraabte sig i Ligemaaeder paa schiffte registrering effter Sl: Didrich Handegaard om samme tømmer der udj Waaer mentioneret; Hvilche der i arfue boeg/en bleuf effterseet fantist det intit udj noeg/en registrering indført der for ud/en beraabte sig paa aresten som effter Louen Lenge burde Waaerit forfuld! og 5 uger allerede Waaere forløbne sid/en den bleuf udVirchit formeente der ofuer den ind stæufnte burde suaere ham processens omkostning og tømmeret at følge ham igien ubehindrit,

Torbiøeren Bake som d/en elste søn der for moederen stoed udj rette, svaerede paa hans egen og med-sødschendis Weygne at det af schiffte registreringen Waaer udelugt schiede af de aarsaege moederen som gl: qvinde det til under holdning schulde nyede frae gik og ike at tømmerit af ham og medsødschende Waaer aresteret, som det boen til kom etc:

<Afsagt> Efftersom Hverken aresten effter Lougen er forfuldt, og det paa stæufnte tømmer aldrig i noegit schiffte hafuer Waaerit angifuit, dae bør Johan Galtung i Huis schouge det er huggit tømmerit at følge og Fogdens arest ey at komme ham til noeg/en hinder! men dee som aresten hafuer udVirchit at staa ham inde for omkostning og schaede.

Syfuer Handegaard som af monsieur Johan Galtung Waaer stæufnt, till at effterLefue een forligelse i mellum dennem oprettit, udj Ole Gundtveyt og Lars BircheLands nerVærelse at Syfuer haufde af staa it spand Smør udj gaard/en for Torchild Mikelsøn Hvilchit Galtung Waaer Ombuds mand for, ere med hin and/en saa Ledis foreenede.

1689: 17

At Torchield schall nyede det spand Smør til brug udj dette aar 1689 og Effter detz forløb det igien til for om næufnte Syfuer qvitere og schall hand dae gaarden effter hans bøxell Zæddel ud/en noegen bøxell heller kiendelse til Jord eyeren til træde og bruge! effter som denne tillaedelse schieede alleene at Torchield ike schulde Wære huus Wild!

Johannis i Wig haufde stæufnt Syfuer Handegaard, for hand schall hafue bemechtiget sig den Slotte tey kaldit Mørke Schaaere, og Slaegit høe der paa imoed Johannis i Wigs Wilje hvilken Slotte teyg Johannis i Wig formeente sig at til komme effter it Werk af 3de mend forRettit 1670 d/en 13 octobr:

Syfuer Didriksøn møtte udj Retten, Weed gik at hand haufde Slaegit det støche march efftersom det gaarden tilkom, og Johan Galtung som Ombudsmand for gaarden ham det haufde beVilgit.

<Afsagt> Som dette Verch Johannis i Wig udj rette legger ey saa gyldigt kand anseis, som Johannis formeener effter-som det huerken hafuer Wærit ting læst, som det sig burde at Leylending/en paa gaarden om hand nogle præntioner haufde det dae hafuer kundit imoedsagt, til med laeder urimeligt, at een teyg som gaarden af arilds tid hafuer fult; schulde derfrae ud/en Loug og dom separeris og leggis under Johannis Larsøns gaard, for dj hand den tid til gaarden Waaer eyere, till med og siger dee 3de mend udj deeris Werch at dennem synis Leylendingen Vel kand und Være dende teyg men ey at hand endelig schall miste den og leggis till Johannissis brug; thj kand ike ofuen benæufnte Syfuer til noeg/en straf anseis, for hand samme teyg til sin fornødenhed hafuer af slaegit, men bøer for den saeg Være anger Løes.

Natte herberg til budstiken, udj dette schibbr: er frae Sambland huor den er beliggende; 1 nat paa Svaesand, 2 paa Vig i Joendal, 3 paa Berge huor i frae den føreris til tinge igien.

ANNO 1689 d/en 25 Majj er tingit med Østensøes almue paa d/en gaard Steenstøe udj Samme schibbr: ofuer Wærende kongl: Mayest: Foegit udj Hardanger Niels Knutzøn Laugrettit med meenige almue som samme daeg ting søgte.

Forrige ind førte Hans Mayest: allernaadigste udgangne Forordninger og mandater er for almuen lyedelig læst og publiceret.

1689: 17b

Sr: Johan Frimands Kiøbe breuf og transport paa een deel bønder gaarder der udj dette schibbr: saa Well som andre stæder her udj Foegderiet Waaer beliggende, Hvilchit Kiøbe breuf først af Fru Anna Roesenkrantz till Else Sl: Peder Pedersøns udgifuen, af dato d/en 19 Martij 1674. Der næst af Else Peders datter og hendis kiærste Falchort Risbrech transporteret til Monsr: Johan Frimand d/en 7 Majj 1678.

Wdj den saeg imellum Fogden Niels Knutzøn og Bervens opsiddere som sist af Vigte Waaer ting d/en 14 Martij anlangende dee friheder af Fogdegaarden, som Fogden af bønderne for afVigte aaeringer præntenderet til doms bleuf optaegit er effter at bønderne bleuf til spurt, om dee noeg/en schrifftlig contract med Frimand haufde oprettit, Huem der til samme friheder schulde Svaere Hvilchit dee nechtit; saa Ledis kient og af sagt; Det er billigt at af Fogde gaarden gaaer dee udgiffter og Contributioner, som af andit goetz her udj lænit med rette ydis, og som Monsr: Frimand udj sin tid der ofuer hafuer disponeret; bøer opsidderne itzige Foegit for hans tid at svaere, huaed endnu med billighed kand restere. Hvaed tiltaele opsidderne til Sr: Frimand formeener sig at hafue, nyeder dee effter billighed fornøyelse udj, naaer det enten udj mindelighed, heller Wed retten paa tilhørige stæden søegis.

Budstikens nattestæd udj dette schibbr: er Saaeledis berammit

1 Wangdal huor den er beliggende. 2 paa Tveyt 3 Noeruigen d/en 4 paa Moe i Østensøe 5 paa Røken. 6 paa Steynstøe 7 paa indre AalVig 8 paa yttre Naese huor den igien føreris til tingstædit;

ANNO 1689 d/en 27. Maj er holdit almindeligt ting udj Nedre Følchie-daelen i Gravens Sogn, med Ulvig, Graven, og Eydfjords almuer udj nerVærelse af kongl: Mayest: Foeget Niels Knutzøn, Laug rettit og meenige almue som samme daeg ting søgte.

Hans kl: Mayest: allernaedigste for indførte Forordninger og mandater er for almuen lyedelig læst og publiceret.

Sr: Johan Frimands transport paa een deel bønder gaarde, her saa Vel som andre stæder udj Lænit beliggende først af Fru Anna RoesenCrantz til Sl:

1689: 18

Peder Pedersøns kiærste Else Hans datter udgifuen dat: d/en 19 Martij 1674. Dernæst af Else Peders datter og Hendis kiærste Falchor Riesbreth til Sr: Johan Frimand transporteret d/en 7 Maj 1678.

Hæderlige og Wellærde Hr: Elias Hermandsøn Proust oufuer Hardanger, hans meening Huaed præste Enken udj Eydfjord, saa Well af Jorde goedtz som huaed andit hende til under holdning beVilgis schall nyede af Hr: Hendrich Tobiaesøn og Hr: Peder Paasche under schrefuit

J Lige maaeder Welb: Hr: Amptmand Lindenous og hans høy ærWerdigheds Bispens resolution af dato d/en 29 April 1689 ofuer benæufnte præste Enke angaaende, at hende under holdning schulde til læggis etc:

Hæderlige og Wellærde Hr: Peder Paasche Sogne Præst til Gravens præste giæld loed op byede udj indre Tveyte 1 Løb smør og 1 bukschind, Præsteboelit tilhøerig om noeg/en den for bœxell heller Landschyld Wilde nyede.

Anders Opeym paa hans Svouger Hans Haegestads Weygne op bœd i Lige maaeder ? Løber smør mindre end 2 mrk: udj gaarden Nedre Haegestad men fantis den tid ing/en som sig der til Wilde laede beqvemme.

Kl: Mayest: Foeget stæufnt, Olle Olsøn Nesseyms qvinde at lide dom for hun paa Fogde gaarden d/en 28 Martij nest afWigt, haufde bandit dommeren der haufde tilkient hendis mand at betaele den tobach hand af fogden haufde bekommit.

Paa den ind stæufntis Weygne møtte udj Retten Gullik Larsøn; ind Lefuerit udj retten een liden Sæddel dog ikun paa løst papier udj Huilche hun Weed stoed at hafue sagt disse ord saa faae hand scham som dømbte. Det samme Want Erich Jversøn og Ole Larsøn Taschilde af hende at hafue hørt,

Afsagt.

Møeder neste Rettis daeg heller ting daeg udj egen person tillige med hendis mand udj retten.

Anders Opeym stæufnt Karj Ols datter Leygre for 5 Leye kiøer som kierken udj Ulvig schulde til kom/m/e for Hvilchen kierche Anders Oppeym Waaer Kierke Verger, og Waaer hans udj rette sættelse, som hendis mand Weed døden Waaer afgangen, og maa Vel schie atschielige Creditoerer udj boen kunde laede sig indfinde! hand dae paa kirkens Weygne saa Wit dens fordring angik nermiste burde effter Lougen Wære berettiget.

Paa den indstæufntis Veygne møtte Kiell Herrey i Retten og Anders Olsen Leygrey der dette svaer

1689: 18b

frae Enken frembførte, At hun ike kunde nechte hun joe haufde gifuit Leye for 5 kiøer som Anders Oppeym schulde til komme, og den Leye haufde hun nu udj 3 aaers tid betalt, og Waaer samme bester merchit med Andersis eegit merche, men en af dem haufde hun nu i aaer sent til Kongsberg at selge! for Hvilchen hun hafuer sat ham udj forsechring 1 graa kullede qvige it aaer gl: og er samme best huit om hofuedit.

<Afsagt;> Dee pantsætte bester blifuer udj forsechring for kierchens fordring, intil Creditoererne enten udj schiffit blifuer sanchit; og atschilte om deris prætentioner heller og der for Loug og rett blifuer kient paa deeris fordring og krauf effter som fornhemmis boen neppelig Creditoerernis afbetaling schal opnaae.

Bud stikens indrettelse i dette schibbr:

Udj Qvandal er den beliggende. Herbergis den 1 nat paa Kollenæs, den anden nat paa Kollenæs, den 3dje paa Nesseym, d/en 4de paa Moe d/en 5te paa Jødre, d/en 6te paa Traae, d/en 7de paa Soelberge, d/en 8te\ n/de paa Spaaneym d/en 9de paa Lioene, den 10de paa Haaeym, den 11 paa Sygnistveyt, d/en 12 paa Boelstad, d/en 13 paa Jeltnæs, d/en 14 paa Wangen, d/en 15 paa Bue d/en 16 paa Leygre d/en 17 i Sæbøe d/en 18 paa Lund, d/en 19 paa Herrey, d/en 20 paa Sæe; d/en 21 paa Schaaer, huoe \frae/ den føreris til ting igien

ANNO 1689 holtist almindeligt ting med KintzerVigs UllensVangs, Odde, og Røldals almuer paa den gaard Eytrey m udj Odde Sogn, d/en 29 Majj udj nerVærelse af kl: Mayest: Foeget Niels Knutzøn, Laugrettit og meenige almue som samme daeg ting søgte

Hans kongl: Mayest: allernaedigste for ind førte Forordninger og mandater er for almuen lyedelig læst og publiceret.

Johan Frimands transport paa een deel bønder gaarder her saa Well som andre stæder udj Lænit beliggende, først af Fru Anna RoesenCrantz til Else Sl: Peder Pedersøns udgifuen dat: d/en 19 Martij 1674. Dernest af Else Hans datter, og Hendis Kiæriste Falchort Risbreht till Johan Frimand transporteret, d/en 7 Majj 1678.

Tosteyn Joensøn Fixe hans bœxell breuf paa een Løeb smør udj garden Fixe udgifuen af Hans Andersøn Aarhus.

1689: 19

Fogden stæufnt Endre Jacobsøn Lutre til sine bœders af betal-!! for Leyermaal med sin qvinde 18 uger for tilig.

Paa den indstæufntis Veygne møtte Johannis Tioeflot Weed gik at saa Vaaer schieed.

Afsagt.

betaeler sine bœder effter Lougen og processens omkostning.

Jligemaaeder stæufnt Sven Larsøn Strand! huis hustru Vaaer kommen udj barsellseng 28 uger før bryllupit er holdit Den indstæufnte møtte og Veed gik.

Afsagt.

Betaeler sine bœder og processens omkostning.

begge disse er gifuen 6 ugers dilation

Niels Christensøn Ræuf, stæufnt Agate Thommis datter, for hun haufde laedit sig Leye udj sommer arbeyd af ham at slae een teyg kaldit Daele, og haufde oppebaarit allerede der paa 1 rixort;

Den indstæufnte møtte ike udj retten, ey heller noeg/en paa hendis Veygne! men Poul Ureym og Lasse Trondsøn, Widnede at hun Waaer Louglic stæufnt, og Svaerede at hun, den tid hun bleuf stæufnt saaledis sagde at hun ike meere af Niels Ræuf haufde oppebaarit end hun Vel kunde betaele ham igien.

Afsagt.

Den ind stæufnte Agata Ommunds!! (Thommis?) datter, bøeder stæufne fald 1 Rix ort og møeder udj retten til saeg/en at svaere nest holdende ting.

Bud stiken[s] indrettelse udj dette ting stæd.

paa yttre QvalVig er den beliggende den 1 nat paa Troenæs, d/en 2den paa Joestad, d/en 3dje paa Bleyen d/en 4de paa Degrenæs d/en 5te paa Eytrey m d/en 6te paa Eye, d/en 7de paa Hæing 8de paa Skaere d/en 9 paa Løygning d/en 10 paa Horræ d/en 11 paa neer Bergie, d/en 12 paa Sellestad; d/en 13 paa Søssendall, d/en 14 paa Hildall, d/en 15 paa Wastun d/en 16 paa SkielVig, d/en 17 paa Hofland, 18 paa Frøenæs. 19 paa Helleland, 20 paa Ystenæs. d/en 21 paa Tvisme d/en 22 paa Bue; d/en 23 paa Tioeflot, d/en 24 paa Tiæbsøe der frae føreris d/en til tingit igien.

ANNO 1689 d/en 29 Junij er almindeligt sommerting holdit med almuen af GrafVen UIVig og Eydfjord, paa den gaard Nedre Haegestad, udj Ulvig Sogn, i nerVærelse af kongl: Mayest: Foeget af {Grafuens} Hardanger Niels Knutzøn Laugrettit, og meenige almue som samme daeg ting søgte.

Roald Ommundsøns bœxell Zæddel paa 2 pd smør \1 ½ mrk/ udj gaard/en Leygre (Leyger) af Sr: Christen Smeed udgifuen d/en 26 Janv: 1689. er publ:

1689: 19b

Fogden Niels Knutzøn stæuf!! (stæufnt) Niels Mikelsøn for Leyermaals bøeder med Brite Halfuers datter.

Bierete Halfuers datter møtte udj retten, Weed gik gierningen men forClaerede at hun haufde samme Niels Mikelsøn nu til Echte, og Boede hun paa Capiteyn Tormøelens frj grund;

Hvilchen sig bøederne tilholdt, og haufde allerede; een dell der paa betalt,

Fogden der imoed formeente hun burde svaere ham som saege-faldit Waaer betroet; og ey Capiteynen efftersom Johan Frimand der saege faldit haufde udj forpagtning og ham igien befuldmæchtigit det Weed Loug og ret at ind søege ey Wilde Vide af noeg/en mangler!

Den indstæufnte beraabte sig paa at hun af Capiteinens eegen mund haufde hørt, at saege faldit paa Frj gaardene af Frimand Vaaer ham beVilgit der foruden Waaer forseelsen ike saa stoer som \hun/ ikun 12 uger med sin mand, Waaer før end tiden kommen udj Barsel seng.

<Afsagt> Dee indstæufnte hafuer Wed Capiteinens assistentze til nestholdende ting at forschaffe Forpacterens Monsr: Frimands tillaedelse paa saege faldit, saaVit frj gaardene angaaer, og dae til samme tid gifue Capiteinen Louglic Warsell dom at anhøre; huem saege faldit her effter paa frj gaardene tilkommer.

Fogden stæufnt Olle Rikoldsøn som d/en 15 Dec: 1688 bleuf til-dømbt at af betaele sine Leyermaals bøeder, og formente efftersom han endnu ike haufde effterLefuit afsigten hand der for burde straffis andre til exempel udj Halsgiernit
Den ind stæufnte møtte, sagde sig ald deel is intit hafue at betaele med!
<Afsagt> Olle Rikoldsøn betaeler sine til dømbte bøeder inden 14 dæge heller og straffis hand effter Lougen med fengsell paa kroppen

Lensmanden Lauritz Wambeym haufde stæufnt Torbiøeren Leqve, for hand ike Wilde schytze med sin øeg for betaling ofuer fieldit, til Compagniet tienniste som Waaer paa marchen at!!
Christiania

Den ind stæufnte møtte Wed gik at hand Waaer tilsagt og bøedit penge for schytzen, men som hand haufde betalt for schytzen udj sin egen Læg, og denne schytz stoed ham ey till, formeente hand ey at Være plichtig at schytze til med og Waaer hans øeg ung saa hand ey troede sig ofuer fieldit med hende.

Der imoed formente Lænsmanden, at som dette høy magt paaliggende udfordrit nødVendig at schytzen ike motte

1689: 20

forhaelis med, og der meed som schytzen burde Waaere saa langt borte at dee umuelig kunde i den hastighed møede, til med og gjorde hand beVislig øegen Waaer goed noch, og der til med schoedt (skodd), og hafde Torbiøeren gjort forsechring een and/en mand der udj bøyden, som schulde hafue øegen øster ofWer fieldit, Huilchen siden bleuf forsyenit paa it andit stæd, den der for lige saa Vell kunde tienne til dette som det andit, og saed udj rette om hand ike til Wed børlig straf burde anseis.

<Afsagt> Torbiøeren Leqve bøeder for moed Villig hed i at schytz for betaling udj Hans Mayest: ærinde Een half Rdl: som er tredje deelen af den Leye der blef gifuet for den Hæst der gik ofuer fieldet i dennis stæd; tillige med dee ud Lagde stempell penge 20 skl: og det inden half maaenitz daeg.

Ole Pedersøn Sössendael der af Fogden Waaer stæufnt til sine Leyermaals bøeders betaling, møtte ike udj retten huor for Fogden formeente hand burde bøede Stæufne fald,

Er saa af naboerne \testeret/ af Huilche dog ingen boer ham nermere end paa een mil Ves (Veis?), at der Waaer syge folch udj hans huus

Thj forshoenis hand for bøeder som hans huuse staaer langt udj fieldit at om saa er dee er syge hos ham er det ike beleyligt at søege til naboerne, og beroer der med til nest holdende ting.

Olle Poulson paa hans hosbundis Johan Frimands Veygne haufde laedit stæufne Thommis Larsøn udj Wigen at beVise huor effter hand be{Vist}\boede/ den gaerd Wig udj Eydfioerd beliggende, enten Ved kiøb pant bøxell heller till schiffting, efftersom Monsr: Frimand for 15 Rdl: Fordring udj boen effter d/en Sl: af døde Jens Larsøn, som samme gaard tilforne Eyede Waaer udlagt 15 ½ mrk smørs Leye og for gaarden til dato haufde schattit.
Der til at suaere møtte Thommis i Wigen, og sagde at hans broeder Lars Larsøn udj KintzerVig haufde tillat ham at beboe den gaard, og hafue tilsyen med at den ike schulde for faldis, det Lars Larsøn som persoelig Vaaer tilstæde Wed gik, sagde sig ey at Vide af nogit udleg til Monsr: Frimand, efftersom udj boen aldrig Waaer holdit noegit schiffte Jndlagde der foruden i Retten een beVis paa 27 Rdl: {som d/en}

1689: 20b

3 mrk. 4 skl: schrefuen paa det stemplit papier No: 6 dat: d/en 16 Martij 1681 udj Huilchen hannem samme gaard Waaer pantsat; der forud/en ind lagde d/en Sl: mands Søns!! Lars Jensøns mesive dat: Amsterdam d/en 2 Juni 1687, af d/en indhold, at om hans Faeder siden hans bort reyse Wed døed/en Waaer af gangen, Lars Larsøn dae som hans Farbroeder Wilde taege sig hans ringe andeel an som formønder. etc:

<Afsagt.> Som Thommis i Vigen tillige med hans broeder Lars Larsøn, hart paa staaer at intit schiffte effter Sl: Jens Larsøn er holdit; Huoerfor dee og Ved af ing/en udLæg til Sr: Johan Frimand, Wil schiffte Registering effter Sl: Jens Larsøn i rette schaffis før her udj noegit kand Kiendis.

Kiel Herrey haufde stæufnt Peder Haldoersøn Leygrey For een øeg hand haufde udj schytts øster ofuer fieldit \nu/ dae Obriste Leutnantz Compagnie reyste! Huilchen øeg hand ike haufde faait til baege igien, men Vaaer sat effter udj Simodal, og dae een Huer af dee andre schaffede sine øeger tilstæde! reyste Peder Leygre udj andre sine forretninger og baer ingen tidender at øeg/en Waaer kommen ofuer fieldit igien før end 3 daege der effter, thj hand kom ofuer om fredaeg/en og bragte første tidender om Syndaegen ad afften. Jmidler tid reyste Capitein Tormøelens Compagnie samme Vey ofuer fieldit og Waaer frucht som!! (fryktsom) at d/en Waaer kommen udj marchen med {den} \samme Compagnj/ og hand saa aldrig kom til stæde igien Saaed udj rette og formeente, Peder Leygrey burde betaele ham øeg/en som formedelst hans forsømmelse Waaer bort kommen, efftersom hand nu ald dielis ingen hielp haufde til sommer-Vinden (sommer-/slotten?-onnen)

Peder Leygrey møtte udj retten Wed gik at hand haufde øeg/en ofuer fieldit, men fremb førte 2de Widner at øeg/en Vaaer Vell ofuer kommen igien som Vaaer Aadne Mæhuus og Johannis Bue.

1689: 21

Formeente naar hand førte øeg/en ofuer, og lefuerit hende paa den stæd hand annammit hende, hand ey meere haufde der til at svaare.

<Afsagt.> Som øegen er bort kommen formedelst Peder Leygreys forsømmelse at hand ey hafuer gifuid manden Varsel der øeg/en eyet; bøer hand den at betaele, om d/en ind/en 6 uger ey kommer tilstæde igien

Katrine HelVig Sl: Hr: Andersis Haufde stæufnt Thommis i Vig/en at beVise Huoer effter hand fordrif hende dee 3 ½ [Rdl:], at om hand haufde ret at fordre dem det nu kunde kiendis thj hun Viste sig ham aldelis intit at Være schyldig

Thommis i Vig/en tillige med hans Svouger Erich Tveyt møtte udj retten, og forClaerede at d/en fordring kom af een kiell, som Erichs formand, der nu haufde Thommis i Wigs datter til echte, haufde needsat, hos Sl: Hr: Anders for 12 Rdl: Hvilchen kiell Thommis i Vig/en \hende/ haufde ofuerlat for 15 Rdl: 3 mrk og der nu schifftit stoed effter Sl: Hr: Anders er d/en Vurderet for 15 Rdl: 3 mrk. dae effter som den saa megit høyere bleuf vurderet end den bleuf needsat for, søeger hand sin betaling udj kielen som stoed hos Hr: Andersis Effterlefuersche; som hans datter der kielen af ham haufde bekommit ey haufde fornøyet ham for dee ofuerschydende 3 ½ Rdl:

Catrine HelVig Weed sin Svouger Hans Olsøn Frøsta, til at beVise Huoer Ledis med dette forregifuende Waaer tilgaait Lagde udj retten it pante breuf paa en half Løb smørs Leye udj d/en gaard Tveyt af Thommis i Wig/en til Sl: Hr: Anders udgifuen paa 38 Rdl: Huilche halfue Løb smørs Leye Thommis i Wig/en haufde tillat sin dae hafuende Svouger Lauritz

Lauritzøn Tveyt, som Waaer itzige Erich Tveytis Formand at igien Løese. Huoerfor samme kiell tillige medt meere Waaer gifuit udj betaling, og der paa pante brefuit til ham igien transporteret. Formeente der for ey at Være Ham noegit plichtig; men om saa effter deris præntioner Haufde Waaerit det dae enten til fordring udj her Andersis schiffte, heller til staaende gield udj Lars Tveytis schiffte burde Vaaerit ind ført, Hvilchit ike befantis.

<Afsagt.> Som Thommis i Wig/en ike beViser, enten kielen Vaar pantsat, eller i fuld Værd for dee 12 Rdl: i betaling taegit, dae goetzit bleuf igien-løst, tillmed er det i ingen af ofuen benæufnte schiffter enten til Debit, heller Credit anført

1689: 21b

blifuer Catrine Hr: Andersis frj for denne søgning, og hafuer der til ald deel is intit at svaere.

Tolleyf SæVertueyt stæufnt Aadne Larsøn Tveyt for 10 Rdl: 1 mrk. 10 skl: hand hannem Waaer schyldig og nu udj nogle aar ud/en interesse Waaer bestaaende formeente hand burde betaele ham ey alene Capitaelen men og interessen tillige med processens omkostning, efftersom hand ey effter saa mange i mindelighed giorte paamindelser hafuer med betaling Wildet sig indstille.

Den indstæufnte møtte udj retten Wed gik gielden, men sagde sig ey nu at hafue middel huor Veed hand kunde betaele!

<Afsagt.> Den indstæufnte Aadne Larsøn betaeler schylden inden 14 daege tillige med den anVente processis omkostning under nam og vurdering udj hans boe.

Fremb kom for Retten Tosteyn HielmeVolde, boende udj UIVig paa HielmeVold og til Spurte den Heele ting almue, om dem ike Waaer Vitterligt hans paa boende gaard ungefær for 5 aars tid daegen effter nytaaer Waaer Wed den uløchelig ildebrant af brent, saa intit der af igien er blefuen bestaaende, ud/en den blotte Høelaede, dae svaerede den gansche almue at det Waaer gud og Huer mand Vitterligt. Jlige maaeder Er Laugrettit tilspurt, og een deel af dee elste mend Huem gaard/en Eyede, dae er giort forClaering at 6 spand smør i samme gaard Vaaer bonde goetz og Et spand smør ligger till Eydfjord præstegaard saa gaarden schylder til sammen ofuer alt syf Spand smør!

ANNO 1689 d/en 1 Julij er holdit almindeligt sommerting med KintzerVig UllemsVang og Oddis almue paa d/en gaard Bue udj Hardanger udj KintzerVig sogn, ofuer Wærende Kl: Mayest: Foegit Niels Knutzøn, Laug rett it og meenige almue som samme daeg ting søgte

Kl: Mayest: Foegit haufde Laedit stæufne Lars Larsøn Bech at lide for hand paa aege!! (Age/Aga?) tingstue hafde formastit sig udj moed Hans Mayest: Regiering med disse ord, der fogden paa Lyse!! (Lysekloster) om Soldaternis mundering. Hand dae schulde hafue sagt. Weed saadant maa hans Mayest: Land blifue ruinerit. NB: Stæufningen udj sig sielfuer schall hafue lyet at Hans Mayest: dis ofuer Vil ruinere Landit;

1689: 22

Lauritz Bech frembkom udj retten, og effter til Spørgelse om hand saa danne ord Vilde Wæreghedstendige; nechtede at hand ald deel is aldrig haufde talt dem thj hand frae sin ungdom haufde tient kongl: Mayest: og Waaegit baaede Lif og blod, for kong/en og Landit, Huor

ledis schulde hand dae holde midlerne forgoede at yde til hans Mayest: tienniste og schulde det aldrig med sandferdighed ham ofuer beVisis

Till Vidne udj denne saeg Vaaer stæufnt Torbiøeren Troenes og Odde Age.

Torbiøeren Tronæs, Widnede at hand ret eygentlig ey kunde Wide Huad ord bleuf passeret men kunde dog ike svære!! (sverje) at hand slæt intit der af haufde hørt.

Odde Age sagde sig at Være den tid beschiencht dae fogden schiøed til Vidne, og Viste med sandferdighed ike eygentlig at Vidne huordan ordene falt.

Fogden urgeret Vidnene motte tvingis Ved æd og Lauris Bech enten at Være heller stille Borgen (kausjon) til saegens uddraeg.

<Afsagt.> Saegen opsættis til i daeg 4 uger som er d/en 29 Julij paa den gaard Lothe udj KintzerVigs Sogn huor parterne hafuer at møede.

Den saeg imellum Fogden Niels Knutzøn paa Peder Matzøns Weygne udj Bergen og Ole Bygtveyt, er efftersom Ole Waaer nu reyst til byen at giøre af Reygning med ham huad hand eygentlig bleuf Peder Matzøn schyldig opsat til nu nest kommende d/en 29 Julij paa Loute

Kl: Mayest: Foegit Niels Knutzøn haufde stæufnt Lars Larsøn i Wigen, at ind frj hans accepterede assignation paa 5 Rdl: dat: d/en 28 Junij 1686 till Peder Matzøn udj Bergen.

Den ind stæufnte møtte ike udj retten men indLagde een lid/en Zæddel paa løst papier at hand eygentlig ike Viste huor for hand Vaaer stæufnt;

Thi er ham for retten paa Lagt Ved Johan DanchVart som lagde hans Zæddel udj rette at hand til d/en 29 Julij paa Loute møder og Suaerer til Fogdens stæufne maal angaaende samme saeg.

Olle Poulsøn paa hans Hospundis!! (husbonds) Hr: Johan Frimands Veygne Haufde stæufnt Ole Mantzaeger for bog s(chyld) 6 Rdl 15 skl: møtte udj retten og Veed gik gielden

1689: 22b

Stæufnt Gunder Mantzaeger for 10 mrk 10 skl: møtte udj retten og Veed gik gielden

Stæufnt Joen huusmand paa Eye for 3 mrk 8 skl: møtte paa hans Veygne Ole Eye og Veed gik gielden.

Stæufnt Erik Opeym [for] 4 Rdl: 2 mrk 4 skl: møtte og Weed gik gielden

Stæufnt Erich Bustetun for 3 Rdl: 1 mrk 4 skl: møtte og Veed gik gielden paa hans Veygne hans søn.

Johannis TorKougen (Torekoven?) [for] 3 Rdl: 1 mrk 12 skl: møtte og Ved gik gielden paa hans Weygne hans stiffaeder Tolleyf Schaere.

Stæufnt Gærاند Jsberg, paa hans Veygne møtte Lænsmand/en Giørgen Freym, Ved gik at hand Vaar schyldig 3 Rdl: 1 mrk 6 skl:

Torbiøeren Schiegedall stæufnt for 12 mrk (Rdl?) 8 skl: Weed gik 9 mrk at Være schyldig.

Jver Midnæs 9 Rdl: 5 mrk 6 skl: der for er pantsat 33 mrk smør udj gaarden Midnæs, item 1 souschind 2/3 bukschind, møtte og Veed gik

SioeVat Jødnou 8 Rdl: 4 mrk 14 skl: møtte udj retten og Veed gik gielden.

Elling Schieldaaes 9 mrk 7 skl: møtte udj retten paa hans Veygne Jver Houfland og Veed gik gielden

Ommund yttre Jogtad!! (Joestad?) 10 Rdl: 1 mrk 8 skl: som er Landschyld Leeding og tiende møtte og Veed gik gielden.

<Afsagt.> Huor pant er sat giøeris ind førsell for fordring/en udj pantit om den schyldige ike inden 6 uger betaeler. resten som Weedgaaer deris schyld betaeler ind/en 6 uger under nam og vurdering i deris boe.

Olle Poulson paa hans Hosbundis Sr: Johan Frimands Weygne Haufde stæufnt Malene Sebille Busch, forrige Soeren schrifuer Christen Raufs hustru, for bog schyld 13 Rdl: Rixdl:!! som Waaer for koeren han hende haufde betroet ind Lagde udj retten hendis beVies paa 5 kiøer som hun hafde pant sat ham for samme betroede koeren.

Malene Sebille Wed gik gielden udj een mesive som hun Loed udj rette lægge men foeregauf at hun ey Waaer Louglic stæufnt der dog Lænsmanden tillige med Joen Utne bekræfftit at hun Louglic Waar stæufnt og baaede saegen huoer for og tiden huoer til hun Vaaer Citeret for hende Waaer næufnt

<Afsagt> Maelene Zibille betaeler inden 4 uger under nam og vurdering udj hendis boe imidlertid blifuer dee pant-

1689: 23

satte Kiøer udj forsichring! til gieldens af betaling, huoer udj Creditoren først søeger sit udLæg om hun ike inden foresatte tid stiller ham tilfritz.

Olle Poulson stæufnt Lauritz Lauritzøn udj Wigen, til betaling for nogit udborgit koeren hos Johan Frimand, Lauritz Lauritzøn møtte ike udj retten med forre Vending udj een lid/en Seddel at hand ey Louglic Vaaer stæufnt, og saegen ey for ham Waaer næufnt huoer for hand bleuf citeret.

<Afsagt> gifuis Varsell til nest holdende Saege ting d/en 29 Julij paa Loute; at hand dae møeder til saegen at svaere.

Oluf Poulson Stæufnt Johan DanchVart for 3 aers rente af 100 Rdl: som hand Waaer hans Hosbund Johan Frimand schyldig renten forfalden nu nest kommende for aær 1690.

Johan DanchVart møtte udj retten, kunde ike nechte at hand joe Vaaer samme penger schyldig formedelst een gaard kaldit inste Næs (Instenæs) hand af Frimand haufde kiøfft. Huoer paa hand haufde gifuit obligation men bekiente for retten at hand aldrig Waaer goed for at betaele ham kunde den og ike lenger beboe men nu til foraaerit Wilde qvitere den igien at Monsr: Frimand derfor Vilde Søege fordring hos ham mens gaarden Waar endnu Ved hæufd thj andit haufde hand ey at betaele med

<Afsagt.> Johan DanchVart betaeler inden 6 uger dee 2 aars forfalden rente det 3dje søegis effter aaritz udgang.

Olle Poulson paa Hans hosbundis Johan Frimands Weygne Stæufnt Niels Christensøn Ræuf Won haftig paa Huus udj KintzerVig sogn at møede til sommertingit først kommende d/en 1 Julij som er nu i daeg at ind frj sin til ham udgifne schaedis løese obligation saa og i Lige maade gjorde forpantnings caution imoed pantitz afstaaelse som er alt det øufre tun udj Huus, saa frembt hand ike schall foraarsaegis, samme pant saa Vit kand tillreche Wed dannemend at laede til sin betaling vurdere og for det øufrige erVerVe dom udj hans andre midler og formue. Obligation capit: 98 Rdl: og Forpantnings Caution capital 96 Rdl: er for Retten læst og paateygnit Obligat: dat: d/en 8 Jun: 1688. cautionen d/en 3dje Martij 1685.

Niels Ræuf møtte ike udj retten men loed indlegge Ved Ommund Ureim sit schriftlig suaer, dat: d/en 29 Junij 1689 udj huilchit hand formeente at hafue dilation til aars

1689: 23b

daegen at obligationen Waar forfalden, dae hand erbøed sig Frimand at contentere.

<Afsagt.> opsettis til d/en 29 Junij!! (Julij) dae Niels Ræuf udj eegen persoen møeder paa Loute udj KintzerVig Sogn Saegen at tilsvaere.

Sommer tingene udj Joendall og Østensøe Schibbr: er af mig ike opVartit, som Fogdens brefue angaaende tingenis Forandring ey bleuf mig indherdigit, før end ieg allerede af ting stædit Waar frem kommen.

ANNO 1689 d/en 29 Julij er opsættelses og Saege ting holdit med almuen af KintzerVigs UllemsVangs og Odde! paa d/en gaard Lote udj KintzerVigs Sogn ofuer Værende kongl: Mayest: Foeget Niels Knutzøn Laug rettit, og almue fleere som samme daeg ting søgte

Er saa først forrelægt den saeg i mellum Fogden og Lauritz Bech og som inden udj er annoteret For fogd/en Laurettit, og parterne oplæst Lydelig og Fogd/en tilspurt for retten om hans stæufning og i rette sættelse, ey som ind ført er; Waaer hans eygentLige meening Dae er svaerit! at udj stæufne maaelit Waaer disse ord; Lauritz Lauritzøn beschyldit for, at schulde hafue sagt at hans Mayest: der ofuer Wil ruinere Landit som needen under stæufningen er ind ført q. <??> v. p.21. og Hans udj rette sættelse effter Loufuens bogs 6. Cap: 4. art: 13. Dee ind stæufnte Widne; som paa Sommer tingit Widne!! (vidnede) møtte i Lige maaeder og deeris Widnis byrd som før af dem bleuf Widnit; og i ting boeg/en p: 22 ind ført for dem op Læst. Hvilchet dee udj alle maaeder Ved stoed ud/en Torbiøeren Troenæs, der Lagde disse ord til at hand hørte at fogd/en sagde til Lars Larsøn at hand ike haufde tort talt saa danne ord;

Lauritz Lauritzøn Bech nechtit aldellis, aldrig dee ord at hafue talt! men i alle maader refereret til hans forrige indførte svaer. Vid: p: 22.

1689: 24

Er saa Fogden tilspurt om hand Videre Widnis byrd haufde i denne saeg Svaerede at hand denne gang ing/en Widere Widnis byrd haufde!

<Afsagt.> Effter disse indførte og i rette komne Widnis byrd; Kand Lauritz Lauritzøn ey for schyldig udj denne saeg anseis, men ud/en nermere Widne og forClaering udj den \saeg/ effter Lougen føreris, blifuer hand for den frj, og anger-Løes.

Er saa den saeg imellu!! Fogden Niels Knutzøn og Ole Bygtveyt angaaende den fordring frae Peder Matzøn forre taegit. vid: p: 9: et pag: 22.

For Retten Paa Fogden Niels Knutzøns Weygne møtte udj Retten Hans tienner Christen Sneeede; og urgerede dom effter seeniste afsigt.

Er saa fordringen effterseet, og befindis først een obligation af Ole Bygtveyt udgifuen til Peder Matzøn paa det stemplit papier nom: 6. cap: (capital) 9 Rdl: 1 mrk dat: d/en 19 Julij 1674 til Witterlighed af Anders Hvid og Hans Davidsøn unterschrefuet og lyeder den effter afreygning der for ud/en it slachte bæst.

Paa samme obligation findis end dae anteygnit laante penger 5 Rdl: under ofuen schrefne dato og af for om næufnte 2de persoenes under-teygnit.

Der paa findis anteygnit at Være betalt med slagte bæste {at Være betalt;} 4 Rdl: 3 mrk. og med boer 1 Rdl: renten i bereygnit! effter hans ofuerslaeg 22 Rdl: 4 mrk.

Ole Bioertveyt møtte udj Retten forregauf at hafue lefuerit til Peder Matzøn 5 Rdl: 3 mrk. 1 Ræfschind til een opreysning at søege angaaende een Soerenschrifuers schiffte paa d/en gaard ytre Jøædnou som Waaer forstaat .... Hvilchit hand formeente hand igien burde erstatte ham effter som hand ing/en opreysning bekom ey heller hans penge bleuf ham lefuerit. Hvilche 5 Rdl: 3 mrk ey udj denne reygning er ind ført som hand med ed gierne Wilde bekræffte; om Peder Matzøn ....t Wilde .... frae gaae. jtem 1 smaele og een Røe kullede qvige

1689: 24b

<Afsagt.> Som Ole Bioertveyt beraaber sig paa een deel penger og Waerer 1 RæfSchind 1 røed qvige 1 faaer og 5 Rdl: 3 mrk udj Penge som hand til Peder Matzøn for een opreysning at søege paa et soerenschrifuers og mends Werk; der Vaer forstaat at indstæufne!! (-stæufnte) q <q hafde leVerit> og Hand deraf Hverchen penge heller opreysning haufde af Peder Matzøn igien bekommit, og Waaer samme 9 Rdl: som hand søgte! udlofuit af ham, for hand schulde Wed Louf og ret taele ham den ofuen benæufnte gaard Jødnou igien; dae som Peder Matzøn baaede muntlig Wed ham sielfuer \saae og schriftlig/ og persoenlig Wed Børgie Anthonj er søgt, effter Ole Bioetveyts Forregifuende til af reygning, men ing/en er scheid imellum dem, bøer protestanten at forschaffe til nest holdende Høste ting hans principals svaer paa samme forregifuende saa schal i saegen Kiendis effter Loug/en

Wdj den saeg imellum Fogd/en og Lars Larsøn
i Wig/en anlangende dee 5 Rdl: fordring v: p: 22

Paa kongl: Mayest: Foegitz Veygne møtte udj rette Christen Sneede og begiærede dom effter seeniste afsigt. Paa Lauritz i Vogens Veygne møtte endnu ing/en udj Rette

<Afsagt.> Som nu dette er den 3dje gang at denne saeg hafuer Waaerit udj rette og Lars Larsøn ing/en tid hafuer Vildit møede Saeg/en at tilsvaere. Dae dømmis hand effter L: under \nam og/ vurdering udj hans goeds og formue huor det og findis til hans accepterte assignations af betaling med billig paa løebende omkostning!

Wdj den saeg imellum Sr: Johan Frimand
og Niels Christensøn Ræuf v: pag: 23.

Paa Sr: Johan Frimands Veygne møtte Ole Poulsøn hans tienner udj retten og ind Lagde paa det Stemp: No: 12 effterschrefne stæufning og Varsel.

Som Niels Christensøn Ræuf paa Huus, Vaaer Steufnt til Sommer tingit d/en 1 Julij som holtist paa Bue i KintzerVigs Sogen at indfrj sin til mig udgifne schaedis-

1689: 25

løese obligation, saa og forpantnings Caution, som ey af hannem bleuf effterkommit, men saegen til den 29 Julij af Soerenschrifueren Niels Hiermand, er opsat til at fortaegis paa den gaard Lote udj KintzerVigs Sogn huor for ieg hermed laeder anden sinde gifue Niels Christensøn Ræuf Vartzell udj eegen persoen til for om næufnte opsatte tid d/en 29 Julij at møede paa bemelte Lote til endelig dom udj saegen at Lide, saa og forVeygrit Wed rettens adfærd, til laede mit Special pant effter Lougen og der paa fulte kongl: Mayest: Foeget Niels Knutzøns befalning mig til vurdere og taxere. Halsnøe Closter d/en 8 Julij 1689.

Johan Frimand

Der paa Vaare teygnit. Den 13 Julij 89 er denne stæufning mig anVist

Niels Christensøn Ræuf.

Der nest ind Lagde hand effterschrefne reygning.

Opschrift paa min fordring hos Niels Christensøn

Ræuf Voen hafftig paa Huus i KintzerVigs sogn i Hardanger.

1 Effter udgifne obligation af hans faeder Christen Ræuf som til det øfretun i Huus at indkiøbe for, er optægit, og som schiøedit er udtaegen paa Hans naufn hafuer hand der for Caveret. dat: d/en 31 octobr: 84. paa Cap: 98 Rdl: Rente derfrae frae bemelte tid og til d/en 1 Julij 1689 som er 4 aaer og 8te maaeneder. giøer 27 Rdl: 24 skl:

2 Noch for een Caution giort for hans faeder ghedagte Christen Ræuf, som begge deele er forpantning udj gaard/en for; i bemelte øfretun [i] Huus schylder 2 Løber smør og 2 huder der til Michaelj 1685 burde schaedis løes Wære betalt. Cap: 96 Rdl: Rente her af fra Mechaelj 1685 til d/en 1 Julij 89 som er 3 aaer og 9 maaeneder giøer 21 Rdl: 54 skl: Capitalen 194 Rdl: Rente 48 Rdl: 78 skl:

Giøer saa til sammen i Capital og Rente til bemelte tid d/en 1 Julij forfalden som er for ud/en huis bekostning, Her paa anVendis, om mig ike med reede penger schier schaedis Løes fornøyelse

Penger 242 Rdl: 78 skl:

Halsnøe Closter d/en 22 Majj 1689

Johan Frimand

1689: 25b

Niels Christensøn Ræuf møtte udj retten, og gauf sit svaer at Hand ing/en af Monsr: Frimands documenter saa Vit gielden og Cautionen angik kunde imoedsige, og Wilde sin egen udgifne obligation heller handschrift effter indhold denne gang rigtig fornøye og den som Hand udj Hans \faeders/ fraeVærelse hafuer caveret for Wil Hand ey tilsvaere før Hand effter Lougen igien sin faeder hafuer søgt; og Hand Louglig stæufnis.

<Afsagt.> Som udj Retten produceris Niels Christensøn Ræufs Pante og Cautions breuf, det første af Capital 98 Rdl: dat: d/en 31 octobr: 84 det andit af Capital 96 Rdl: dat: d/en 4. Nov: 1684. Hvilche brefue mentionerer begge toe een fuldkommen schaedis Løes forsechring baaede for Capital og rente udj det Øfuer tun i Hans paaboende gaard Huus. Dae som huerken renten effter forskrifuelen langt mindre noegit paa Capitalen til denne tid er betalt. Dae giøeris hermed Sr: Johan Frimand effter Norgis Louf /: om Niels Ræuf inden 15 daege ike retter for sig :/ først indførsel for ofuen benæufnte Cap: og rente saa Vel forpantningen som Cautionen udj den pant satte gaard Øufre tuun i Huus, og om den ey til fyldeiste betaling opnaaer for Cap: renterne og d/en billige processis omkostning giøeris ham for Resten udLæg udj andre Hans midler Hvoer de og findis, Heller Creditoren kand anVise hafuer hand noeg/en Widere til taele til den hand er forlofuer for, dae søege det for Louf og ret; og Weder faris ham dae hvaed ret er.

Den saeg imellum Lars Larsøn og Johan Frimand v: p: 23.

Olle Poulsøn stæufnt Lars Lauritzøn udj Wig/en paa Hans hosbunds Weygne for 6 Rdl: 4 mrk. og ind Lagde effterschrefne stæufne Zæddell.

Som Lauritz Lauritzøn Woen-hafftig i KintzerVig till Sommer tingit d/en 1 Julij Waaer stæufnt at betaele

1689: 26

noegit udborgit tiende koeren hand bekommit hafuer, som bedraeger sig 6 Rdl: 4 mrk. dae som betalningen ike till Sommer tingit schieede, eller dom falt udj Saeg/en, formedelst atschillige udfluchter er den med fleere saeger {formedelst atschillige udfluchter} opsat af sorenschriVeren Niels Hiermand til d/en 29 Julij igien at for taegis paa Loute huor for her

med anden sinde Loughlig Warsell gifuis forbenæufnte Lars Larsøn d/en 29 Julij at møede
dom at Lide.

Halsnøe Closter d/en 8 Jul: 1689

Johan Frimand

Der paa Vaaer teygnit. Den 13 Julij er denne stæufning forkynt med Tosteyn og Svend Lote.
Begge persoener møtte og Vidnede at hand Loughlig Waaer Læst for hans boe-fiel!! (-pæl)
ofuen schreufne dato; og daeg/en der effter som Waar om søndag/en Lefuerte Lauritz
Lauritzøn dennem stæufningen igien

Paa Lauritz Lauritzøns Weygne møtte end nu ing/en i rette.

<Afsagt.> Efftersom Lauritz Lauritzøn hafuer nu 2de gange \Vaaerit/ Loughlig stæufnt og den
siste gang gifuit laugdaeg!! (laugdag) effter Lougen. Dog ike hafuer Vildit møede udj retten
betaeler hand de {indstæ} 6 Rdl: 4 mrk som hand er indstæufnt for, inden 15 daege under nam
og vurdering udj hans goedtz og formue.

Fogd/en Niels Knutzøn stæufnt Germund Apel for usømmelige ord hand paa hans qvindis
søster haufde talt at hun schulde hafft \legemlig/ omgiengelse med Holger Aaen.

Den ind stæufnte møtte ike udj retten men gifuis Lougdaeg til nest holdene ting tillige med
qvinde mennischit Gertrud Siufuers datter.

For Retten fremkom kongl: Mayest: Foeget Niels Knutzøn og kallede Toesteyn Thocheym af
Odde Sogn till at giøre forClaering huoer-meegit benificeret goeds udj hans paa boende
gaard Thaaceym Waaer, Dae er forClaerit, at før aftaegit schieede Waaer gaarden in allis 2
Løber smør og een huud; af Hvilche den halfue deel Waaer proprietarie goeds, men and/en
halfuedeel benificeret; til Bergens Dom K: udj!!

1689: 26b

udj Skatten er d/en Veed d/en almindelig Commission, dae Matriculen bleuf forfattit, forhøyet
it Spand; og er d/en Wed aftaeg sid/en feldit 3 Spand smør. Huoer paa tings Vidne bleuf
udstæd:

ANNO 1689 d/en 18 Octobr: er Holdit almindeligt Høste ting med Joendals almue udj
Herrene paa den gaard Bache udj samme schibbr: ofuer Værende kongl: Mayest: Foeget Niels
Knutzøn Laugrettis mend som betiente Retten Lars SelsVig, Joen Berje Lars Eye Børje
Brattebøe, Johannis TørVig Aarne Sambland; Lars BircheLand, og Salmon Ougestad;

For almuen er lydelig læst og forkynt Hans Mayest: naaedigste udgifne mandat om
Pasqviller (ondskabsfull og ærekrenkende omtale, smedeskrift) og Handschrieffter dat: Hafn:
d/en 8 Junij 1689.

Hans Høye Excellenz mandat om schytz færd udj freeds tider dendtz op hæfuelse. dat: Mos
den 8 Junij 1689.

Paa tingit er i Ligemaaeder forkyndit for almuen Warsell til Hans Excellenz Hr: Baroen
RosenCrantzis og Baroenessens von Stochhaausens i Hendis og Hans; Hans Sterfboe til d/en
19 Jan: 1690 at møede.

G: Dysseldorph. J: Munte

Med origianlen at accordere.

Petrus Henr: Arent. Johan Frimand

Tosteyn SambLands bœrens arfuingers odels schiffte breuf dateret Wig d/en 22. April 1689.

Torchiel TørVigens Kiœebereuf paa een half Løb smør med bœxel udj den gaard TørVig. dateret Hæsthammer d/en 24 Febr: 1689.

Peder TørVigens Kiœebe breuf paa it Spand smør og siette deelen i een hud af Marrete Toffte udgifuen dateret d/en 17 Majj 1689.

1689: 27

Børje Brattebœes, og Ole Larsøn EspeLands Transport af Welbyrdig Monsr: Johan Galtung dateret d/en 25 Majj 1689. samme transport Lyeder paa 1 Løb 2 pd til Børje Brattebœe udj d/en gaard Brattebœe. og udj EspeLand til Ole Knutzøn ½ Løb smør 5 mrk og it halt giedschind.

Johannis Larsøn Vigs kiœebe\pante/breuf paa een half hud udj d/en gaard Draege.

Ole Larsøns bœxel Zæddel paa En Løb smør og 1 huds Landschyld udj gaard/en Draege. d/en 4 Majj 1685

Knud Torbens: gafue breuf paa een half Løb Smør og een half huud i Troenæs dat: d/en 15 Octobr: 89.

Besichtelsen paa Hæsthammer dateret 88 d/en 9 Julij. {1689}

Foegeden Niels Knutzøn haufde stæufnt Lars Torsteynsøn for Leyermaal med Ragnilde Lars datter. Den indstæufnte møtte udj retten Veed gik gierningen men sagde sig alddelis intit at hafue til betaele med. Fogden saed udj rette og formente at hand burde lide effter Norgis Loug.

<Afsagt.> Den indstæufnte Lars Torsteynsøn bœer at <NB bœder> betaele sine bœeder effter Norgis Loug og om hd!! (hand) ey hafuer at betaele med dae straffis hand paa kroppen; med fengsell.

Stæufnt Daarete Brynjels datter for Leyer maal med Christopher een gifft mand af Berg/en. Den indstæufnte møtte Veed gik gierning/en

<Afsagt.> Hun betaeler sine bœeder effter Loug/en heller <NB bœder> og straffis med fengsel paa kroppen.

Soeren mend som for tilkommende aaer 1690 Retten schall betienne; ere disse effterschreufne Lars TørWigen Asgout Ougestad Torgieyr Aæste!! (Aæse?), Lars {TørVig} Draege Peder TørVig Endre Jversøn Eye Niels Nielsøn Bergie og Tosteyn Toffte

1689: 27b

ANNO 1689 d/en 21 Octobr: Er tingit med Østens-œe Schibbr: it almindeligt {Waaer} \hœste/ ting med Østensœe Schibbr: almue paa d/en gaard Moe udj Samme Schibbr: ofuer Værende Kongl: Mayest: Foeget Niels Knutzøn med meenige almue som samme daeg ting søgte; og

Laugrettis mend som samme daeg betiente Retten. Mikel Næsthus; Ole Læbsøe; Ole Øfsthuus! Ole Bergie, Trond Tueyt Hendrich Scheye Hans Aarhus, og Johannis AalWig.

Forrige Hans Mayest: allernaadigste udgange Forordninger er for almuen lydelig læst og publiceret.

Størkor Gundersøns kiøebebreuf paa 1 pd Smør og 17 mrk, og toe tredie deel i een huud dateret Lunde d/en 29 Nov: 1688. huilchit goetz er beliggende udj den gaard SandVen.

Haacken Aaesis Kiøebebreuf paa een half Løb og ey!! mrk smør een half huud 1 faar schind udj d/en gaard yttre Aaese. dat: d/en 14 Nov: 1689.

Lauritz Aarnesøns Kiøebebreuf; paa it pund smørs Leye med bøxel og Herlighed, udj d/en gaard Frostad. dat: d/en 4. Julij 1689.

Tormod Tostensøns bøxell Zæddel paa een half Løb smørs Leye udj gaard/en Echaaes. dat: d/en 5 Junij 1688.

Foegden Niels Knutzøn stæufnt Biøedne Wig For hand schall Være kommen 7 uger for tilig med sin qvinde.

Den indstæufnte møtte udj retten; nechtit at hand ike haufde lagt hos sin hustru før

1689: 28

tiden, men at hans hustru haufde kommit 3 uger for tilig Weed gik hand. og begiærede fogden Wilde hand det Louglig beVise. og bleuf ike for retten beVist
<Afsagt.> De indstæufnte blifue frj for denne saeg intil neermere beVisligheder. Huilche om ike udj retten for schaffis til nest holdende ting blifuer den søgende anger Løes.

Trond Tveyt stæufnt Lars Knutzøn at Vise rettighed huor effter hand hans paaboende gaard yttre AalVigen beboer, effter som hand siid/en den tid at ofuen benæufnte Trond Tveyt fich samme gaard aldrig hafuer gifuit heller yedit een Schilling udj rettighed enten til Landrotten heller Leylendingen. formeente hand burde entVige {sin} gaard/en heller forligis med ham om platz der paa at boe.

Stæufnings mend Vaaer Salmon Larsøn, og Lars Syfuersøn AalVig/en.

Den indstæufnte møtte ike udj retten,

<Afsagt.> Den indstæufnte møeder til næst holdende ting effter Louglig gifuen Varsell! om Hand ike for hans ude blifuelse effter Loug/en Vil anseis.

Syfuer Tægland stæufnt Tosteyn SioeVatzøn Steyne for hand ike hafuer Vildit Svaere rettighed som Landschyld og 3dje taeg af hans paa boende gaard Steyne for den part Ole Jsachsøns bøeren der udj til kom og for benæufnte Tosteyn nu beboer jtem for een gied som samme bøeren til kommer som hand ike Wil igien lefuere frae sig.

Den indstæufnte møtte udj retten! Weed gik at hand boede paa een deel af samme gaard som for benæufnte Ole Jsachsøns bøeren eyde.

1689: 28b

Men forre gauf at hafue opholdit børnene med Klæder og underholdning udj 2 aaers tid effter moederens død som samme Tosteyn SioeVatzøn haufde til Echte! for Hvilchen under holdning hand formeente at opbære rettighed/en af deeris goeds etc:

Der imoed formeente formønderen at {som} børnene Vaaer kommen til den alder at dee sielf deeris under-holdning kunde fortienne.

Er saa Tosteyn SioeVatzøn til spurt naaer deris Sl: moeder døde: Svaerit ANNO 86 d/en 30 April er schiffet holdit effter d/en Sl: qvinde og frem lagde een forzeyglit schiffte Registering under samme dato;

Widere er hand til spurt om for{ældrene}\mynderne/ noegen tid haufde begiærit børnene til sig, heller om hand med børnene om Løn Vaaer forligt! Svaerit at hand børnenis tienniste ike haufde for-nøed/en ey heller hafde formønderen dem til sig begiærit. Huilchit formønderen for Retten Vedstoed.

<Afsagt!> som det haufde Vaaerit formøndernis plicht med dee umyndige bøeren effter Lougen at hafue for dem og deris midler tilbørlig opagt dae kand ike Tosteyn SioeVatzøn Svaere for Videre af deeris midlers afgifft, end frae den tid hand børnene frae sig loed og Will saa imellum parterne giøris richtig afreygning huaed den eene blifuer den anden schyldig! dae dersom forbe:te Tosteyn ike med betaling sig indstillter!! udsøegis det Veed Loug og Rett.

1689: 29

For almuen paa tingit er læst

Engell Diøens kiøebe breuf paa 20!! 2 ½ mrk smør udj gaarden Mælstveyt af Jver Houg!! (Hougen) udgifuen dat: d/en 9 Sept: 89.

Soeren mend som dette aaer schall betienne Retten Knut Steyne Hans Klyfue Gullik Bircheland Ole Ommundsøn Steyne Johannis Steyne Anfind Biørche Lars Biørche, Hougne i Wig og Samson Røen. ANNO 90.

ANNO 1689 d/en 28 Octobr: paa d/en gaard Rogde udj UllemsVangs Sogn med UllemsVangs Oddis og KintzerVigs almuer udj nerVærelse af Kl: Mayest: Foeget Niels Knutzøns!!, Laugrettit og meenige almue som samme daeg ting søgte.

Af Laugrettit Vaaer ike til stæde Tosteyn Lote Gutorm Svarttveyt Ole og Torbiøeren Alsæger. J huis stæd Fogd/en ordinerit Baaer Eytreyt, Ole Eye Ommund Sa'n/Ven og Elling Tveyt

Forrige indførte Hans Kl: Mayest: Mandater og befalninger er for almuen lyedelig læst og publiceret.

J Lige maaeder er paa tingit Varsel gifuit Hans Exel: Sl: Hr: Baroen RosenCrantzis Børen og arVinger at møede til d/en 1 Jan: 90 paa aæstædit Roesendall.

Gutorm Gunnersøns kiøebebreuf p!! (paa) 2 faerschind udj gaard/en Svartueyt. dat: d/en 1 Aug: 1689.

Besichtelsen paa Schrifuer-gaard/en Hæsthammer er iligemaæde publiceret. under dato 88 d/en 9 Julij.

Fogd/en Niels Knutzøn Stæuffnt Germund Apel at beWise dee ord hand schulde hafue talt nemblig at Hans qvindis Søster Gertrud Syfuers datter schulde lefuit i lætferdighed med Holgier Haaen; Huoer for hun og Waaer kommen i bygde raab.

Germund Apel møtte udj Retten nechtede at hand ike haufde sagt det men at hun Waaer udj it slembt røchte Waaer allemend beVust.

<Afsagt> ud/en nermere beVisligheder føreris til nest holdende ting blifuer Germund frj for denne beschyldning.

Fogd/en stæufnt Marje Lars datter for begangne Leyer maal med Østen Heljesøn Eydnaes som Vaaer nu Rømbt øster:

1689: 29b

Aasmund Olsøn Seljestad møtte paa den indstæufntis qvinde mennisches \Veygne/ udj retten, Wed-gik gierning/en men hand forregauf at den bort-rømbte persoen haufde løfft (lovet) hende echteschab; som hun sielfuer for ham haufde bekient; Wilde Videre sielfuer møede udj retten naaer hun fik sin førerlighed.

Fogd/en beViste for Retten at Hun nu tvende gange haufde Værit besoufuidt og til ofVer floed Vaaer dette med een liden dreng som endnu ike haufde Værit til H: A:(?) (Herrens Alter?)

<Afsagt.> Det indstæufnte \qvinde m./ (kvinnemenniske) betaeler sine bøeder effter Norgis Loug som er tolf Lod sølf heller og om hun ike hafuer bøeder at betaele med <NB bøeder> straffis Hun med fengsell paa Kroppen og Her forud/en Wære kierchens disciplin under giffuen

Fogd/en stæufnt Gertrud Siufuers datter for Leyer maal med Haaeg/en Joensøn.

Paa d/en indstæufntis Veygne møtte Tormo Aadnesøn Aæn Wed gik gierningen til spurt om dee Vilde Echte hin and/en, svaerit ney;

<NB bøeder> Er med Fogd/en forligt om 4 Rdl: Hvoer for K\n/ud Bleyen caveret.

Kl: Mayest: Foeget Stæufnt Marrete Jndstenæs for Leyer maal med een Soldat Wed naufn Tostein Magnesøn Røthæ.

Paa den indstæufntis Veygne møtte udj retten Niels Huus Weed gik at det Vaaer sandingen; men forregauf HalVer Langesætter som Kierche-Ombuds mand ofuer KintzerVigs Kirche; under Huis indkomster samme gaard Jnstenæs laae og svaerede Landschyld og Rettighed til Kirchen! samme Haldoer at hafue bekommit Sticht-Schrifuerens Sr: Gaardmands, missive at

1689: 30

hd!! (hand) sig saege faldit ofuer kirchens goeds ey schulde laede frae komme; men det Ved Loug og ret ind taele! Huoer for hand formeente fogd/en Niels Knutzøn paa samme saege fald ing/en P:tioner (Prætioner) Kunde giøre.

Hvoer imoed fogden formeente at saege faldit burde fremdelis følge Monsr: Frimand som alle Regalier hid indtil haufde hauft i Ombud Huis fuldmagt Fogd/en igien haufde etc:

Niels Ræuf er saa til Spurt om hand noeg/en schriffblig fuldmagt haufde at i rette legge at hand saeg/en schulde Ved saadan indVending P:longere (Prolongere). Huoer imoed hand

erbøed sig at forschaffe fuldmagt og Sticht schrifuerens formeening under hans eg/en haand, i rette, til næst holdende ting.

<Afsagt.> Saeg/en optaegis til næst holdende ting. Huoer dae Niels Ræuf hafuer at Comparere med fuldmagt og sticht schrifuerens schriftlig formeening og schall daae kiendis baaede om bødernis betaling og Huem de schall tilkomme at opbære.

Christopher Erhoeren Borger af Berg/en Stæufnt Lars Ystenæs for bogschyld 2 Rdl: 4 mrk 11 skl:

Lars Ystenæs møtte udj Retten. Frae gich gielden at hand aldrig Waaer ham een schilling schyldig og Waaer deris siste afreygning 1674 d/en 16 7ter (september) men udj Christophers boeg Vaaer ike Lars Ystenæs sit boemerche needen under afreygning/en teygnit end dog Christopher forregauf at Lars Ystenæs Schielfuer dee tider schulde Værit ofuer Værende.

<Afsagt.> Som Sr: Christopher{s} Erhoerens Reygenschabs boeg; ey udViser Lars Ystenæsis boemerche under den giorte afreygning imellum dem; og d/en er der forud/en saa gl: at d/en for lang tid burde Vaarit søgt kand Lars Ystenæs i moed hans ...

1689: 30b

nechtelse ey til findis samme 2 Rdl: 4 mrk 4!! (11?) skl: at bet: men blifuer frj for fading/en!! (fordringen) efftersom hand nogle gange sid/en den tid fornhemmis at hafue Waaerit til byen og Erhoeren ey hafuer søgt hans haand heller Boemerche under afreygning/en.

Christopher Erhoeren Stæufnt Sl: Ole Huusis arVinger for bogschyld 6 Rdl: 1 mrk 11 skl: effter hans bogs formelding d/en 4. Aug: 1674.

Den Sl: afdøedis Ole Huusis arfuinger Gunner Huus som Waaer hans søn og Ommund Urem som haffude!! (haffuede) hans datter; Wilde ike Weed gaa gielden, efftersom gielden schulde Vaarit bunden udj deris Sl: Faeders tid!

Christoph: Erhoeren Formeente dee med richtig schriftte burde beVise at hand ike udj Sterf boen effter deris Sl: faeder Vaaer schieedt udlæg; etc:

Dee indstæufnte begiærede tid til nu nestkommende ting som holtist med L: Closters almue at dae dee andre arfuinger som eygentlig hen-hørte til L: Closters ting til samme tid kunde møede

<Afsagt> med Saeg/en beroe til arfuing/ene kand samblis nu nest kommende onsdæg paa Urem Huoer dae udj Saeg/en schall kiendis

Christopher Erhoeren stæufnt Jacob Lutrems arfuinge Endre Jacobsøn Lutrem og Tostein Sølfæstsøn for bog schyld 5 Rdl: 2 mrk 6 skl: 74!! (1674) d/en 10 Febr:

Dee indstæufnte møtte udj retten! begiærede i Lige maade tid til L: Closters ting nu nest kommende onsdæg at deeris broeder Christopher Sexæ der kand møede. Huoer for med saeg/en saa lenge beroer.

Christopher Erhoeren Stæufnt Anders Buis arfuinge Jver Midnæs for bog schyld 1 Rdl: 1 mrk: ANNO 73.

Den indstæufnte Jver Midnæs møtte udj retten frae gik gielden;

1689: 31

Huoer med Christopher Erhoeren lagde udj rette paa (stemplet) papir Nom To it udtoeg af arfue boeg/en at hand i schifftit som bleuf holdit effter forbenæufnte Sl: Anders Bue d/en 10 7tembr: 1679 bleuf udlagt for hans fordring i En kiel 1 Rdl: 1 mrk.

<Afsagt.> Christopher Erhoeren hafuer at søege sin betaeling udj for benæufnte kiel som Jver Midnæs forre gifuer sødschende schulde hafue arfuidt, og i fald om ike samme kiel schulde komme til stæde dae sambtlige arfuinger der til at svaere med sambtlig processens omkostning Huoer paa allerede er anVent 20 skl:

Jlige maader befantis effter afreygning Jver Midnæs at Være Christopher Erhoeren 9 mrk schyldig som og hafuer at svaere til.

Udj den saeg imellum Ole Bioertveyt og Peder Matzøn er Ole Bioertveyt paa lagt at føere sine 2de Widne Haafuer Baarsøn Wichnæs og Torchild Torchieldsøn Sysen nu til Eifjords ting som hand sig sielf til-bøed efftersom Peder Matzøn indlagde sit schrifftlig Svaer; at hand ald delis indtit Vaaer buden til noegen afreygning og hand ing/en det ringiste sid/en obligationens dato; af Ole haufde bekommit;

Orm Vichene haufde stæufnt Børje Anthonisøn for 2 Rdl: 3 mrk 4 skl: som hand hannem haufde laant.

Børje Anthonisøn møtte udj Retten berettit at hand ike Waaer ham samme penge schyldig men dennem stoed Reygning i mellum paa een deel boer, dee hin anden haufde af for handlit med meere saadant.

<Afsagt.> Den indstæufnte tillige med den som stæufnit hafuer næufner sig een mand paa huer side, som dennem imellum reygnør og om dee dae ike effter mendenis gier blifuer for eenid schall dee Wed Loug og ret atschillis

Soeren mend som det aær 1690 schall betienne Retten Torbiøeren Tronæs Asbiøern Langesætter Od Alsaeger Svend Lothe Joen QvalVig Mons Alsaeger

1689: 31b

Olle Kiæbsøn, og Christopher Haastabbe og Gunder Alsaeger.

ANNO 1689 d/en 30 Octobr: Er almindeligt Høsteting holdit med L: C: almue udj Hardangr paa d/en gaard Urem udj UllemsVangs sogn ofuer Værende Ombudsmand/en Sr: Peder Peders: Laugrettit som retten betiente Ole Oppeym HalVer Langesætter Philipus Ulgenæs Gunner Ringøen Poul Oppedael Endre Jbid: og Svend Oppedal med meenige almue som samme daeg Ting søgte.

For almuen er forrige indførte Hans Mayest: allernaadigste udgiffne Mandater og Forordninger er for almuen Lyedelig læst og publiceret.

Hans Pouvlsons bœxell-Zæddell paa d/en halfue part udj gaard/en Oppeym i UlVig i Hardangr. dat: d/en 6 April 1689.

Helje Olsøns bœxell Zæddel paa d/en gaard Sæberhaeger som schylder 2 Løbe smøer L: C: til hœrig. dat: 89 d/en 15 Majj.

Ombudsmanden haufde stæufnt Christi Ommunds Lothis!! datter (Christi Ommundsatter Lothe?) for Leyermaals bøeder, Hvilchit Leyer maal Waaer begangit med Helje i Uren, som Vaar til Huus Værelse paa Lænitz goedtz. J Lige maaeder stæufnt Torgier Lussand hos Hvilchen hun haufde tient, at giøre forClaring hvaed hun i Løn hos ham for hendis tienniste i 7 aær haufde bekommit, Hvaed

1689: 32

hand hende om aarit haufde lofued, og Huoer gl: hun Vaar dae hun udj tien/n/iste hos ham ankom.

Dee indstæufnte møtte udj retten; og bekente først Christj Ommunds datter at hafue begaait samme Leyermaal med Helje i Uren til betalning haufde hun intit Videre end hvaed hun \hos/ forb: Torgier Lussand haufde fortient. Hvilchit Soeren mendene til 2 Rdl: besloe som Waa!! (var) 3 mrk om aær it og det udj dee 4 siste aæringer. Der for er saa for Retten saaledis kient og afsagt.

<Afsicht> Torgier Lussand betaeler til Fogd/en Peder Peders: dee tilkiente 2 Rdl: som mendene hafuer paa Lagt hannem at betaele til samme qvinde mennische for hendis tienniste resten som er 4 Rdl: betaeler [Christj] Ommunds datter under straf paa Kroppen; om hun ike hafVer strax at bet: og der forud/en udstaaer hun Kierchens Disciplin, for begangne synd.

Christopher Erhoeren Haufde stæufnt Torgier Lussand for 10 Rdl: og 5 mrk bog schyld beViste med et ud toeg af schiffteboeg/en d/en 30 Martij 72 at hannem Vaaer ud Lagt 3 Kiøer 9 Rdl: 1 stud 2 Rdl: og 4 giedder 2 Rdl:, og 4 souVer!! (sauer) 2 Rdl: item it gl: aaKlæde 3 mrk effter hans Sl: Wær faeder Jacob Lussand s:!! (som eller samme?) schylden schulde hafue bundit, Hvilchen schyld den tid schulde beløbe sig til 15 Rdl: 3 mrk. Huoer paa sid/en ANNO 77 er betalt udj Vaerer 5 Rdl:

1689: 32b

Den indstæufnte møtte udj retten Weed gich at hans Sl: Wær folch Waar Christopher Erhoeren samme penge schyldig, men som {deris} hans moeder udj 16 aars tid sad Enche og Christoph: Erhoeren udj samme tid ike hafuer søgt giæld/en hos d/en Sl: qvinde som det indehafuede for-meente hand ey at hafue noegit der til at svaere; til med og Waaer der fleere arfuinger i boen end hand allene etc:

Er saa Christopher Erhoeren til Spurt om ham Waaer Vitterligt Jacob Lussand som giæld/en Waaer betroet Weed døed/en Waaer afgang/en dae svaerit hand at det Vaar ham Vitterligt og der Vaaer lefuerit paa samme giæld af d/en effter latte Enche 5 Rdl: 3 mrk.

<Afsagt.> Som Christopher Erhoeren sielfuer Ved gaer at hafue Vist af Sl: Oele!! (Jacob) Lussands døed og sid/en hans døed hafuer hans qvinde betalt paa schylden 5 Rdl: 3 mrk. dae som Christopher Erhoeren burde haufde søgt paa udlæg hos Soerenschrifueren; og der effter fordrit sit Kraf Huilchit ike er schieed til med befindis den afdøede qvindis Anna Lussands effter Latte midler at Være af ing/en Værdj efftersom hun i mange aær der effter baed sit brøed om Land/it og for om næufnte Torgier udj 14 aars tid hende op hold; dae kand Torgier Lussand som ey hafuer arfuit [ey]? Svaere til d/en af døe-

1689: 33

dis giæld, men Christopher Erhoeren at taegæ schaede som schylden i saa Lang tid ey effter Loug hauVer søgt og indfordrit.

Udj d/en saeg i mellum Christopher Erhoeren og Jacob
Lutrums arfuingers er Saaledis kient og afsagt.

At som beVisis Sl: Jacob Lutrums arfuinger ey hafue arfuit effter deeris Sl: Forældre ike end det ringist kand dee effter saa lang tid, til deris Faeders schyld ey svaere; men som d/en søn Asbiøeren som gotzit med Faederen hafde op baerit endnu er udj lefuende Lifue bør Christopher hannem at søge om hand der til Kd!! (Kand) synis noeg/en ret at hafue.

Udj d/en Saeg imellum Ole Huusis arfuinger og
Christopher Erhoeren er saa ledis for retten kient og afsagt,

Som fornhemmis der at Være 6 aær og daeg imellum effter mendenis atest som sielfuer for retten forClaerer og Christopher Erhoerens Handling med deris faeder Waaer ophæfuit effter at hand handling med Sl: Brandanus Wagner haufde begynt som udj schiffit effter Sl: Ole Huus befindis at Være udlagt for 28 Rdl: som {...} udj arfueboeg/en fol: 159 findis indført! dae kand imoed arfuingenis eg/en benechtelse Christoph: Erhoerens boeg og Rægenshab intit gielde som nu allerede er ofuer d/en alder at ..fue(?) d/en sielf Casseres.

Ommund Tveyt Stæufnt HalfVer Langesætter For een øeg hand haufde Solt ham, og hand rester med 5 mrk paa at betaele.

1689: 33b

Haldoer Langesætter møtte udj retten Sagde sig at hafue kiøfft een øeg af ham Larsoche Helgen om Sommeren og hand spurde sig for før hand kiøffte øegen om Ommund Wiste at øeg/en af sygdom Waaer besmittet Huoer til hand Svaerede ney som Ommund og nu for Retten Wed sin eed Wilde bekræfte sid/en haffde hand øeg/en øster med kløf og dae hun!! (han?) kom til baege igien bleuf hand fuld af schab og døde.

<Afsagt.> Som øeg/en Vaaer frisch den tid den bleuf solt og det ike kand beVisis at den enten Waaer udj Huus heller Zelle som syge bæst haufde Vaaerit udj i Ommunds Være til med og Waaer Haldoer beVust Sygdom at hafue Vaarit paa samme gaard og paa den grænd som øeg/en hafde gaait i Haegen dae bør Ommund at hafue sin betaling effter deris forligelse; udj!! (ud/en) Videre indVending.

ANNO 1689 d/en 31 Octobr: er tingit med almuen af Graven UWig!! (UIVig) og Eydfjord paa den gaard Hærey udj Eidfjord Lars Wambeym Bent Bergie Anders Opem Olle Sygnistveyt Baaer Spaaneym Endre Wambeym Helje Haaeym Olle Ronnistveyt betiente retten samme tid, og Vaaer ofuer Værende kl: Mayest: Foegit Niels Knutzøn, med meenige almue som samme daeg ting søgte.

For almuen er forrige Hans Mayest: allernaedigste udgangne brefue som i det første tingstæds, Nom: findis indført lyedelig læst og publiceret.

jtem forrige indførte Varsel udj Hr: baroen RoesenCrantzis, og Hendis

1689: 34

Welb: F: Clara Catarina von Stochhousen boe; paa arfue Tumpten Rosendael.

J lige maaeder er for Retten læst forindtførte besichtelse paa Schrifuer gaard/en Hæsthammer.

Lauritz Andersøn Wambeyms Kiøbebreuf paa 1 ½ Løb Smør udj d/en gaard Wambeim af Hans Rasmussøn udgifuen dat: Strandebarm d/en 25 Aug: 1689.

Kl: Mayest: Foeget Niels Knutzøn haufde stæufnt det for indførte Laugræt at forClaere af Hvaed aarsaeg dee ey effter tilnæufnelse møtte paa Følchedal d/en 29 Julij 1689. Laugrettit møtte udj retten forregauf Værit at Være saa stercht af Reygn og Vind, og deris koeren at staae gansche ude dae som det Vaaer mit i deeris aandfrees formeente dee for Fogdens tiltaele at Være forschaaenit <Afsagt.> som det Vaaer udj bøndernis høyeste aandfred og ing/en saeger til domb paa det stæd og tid optaegit som paa 6te uge daeg heller disse(?) lige(?) dae blifuer Laugrettit denne gang frj for Fogdens tiltaele, <NB>

Fogd/en Niels Knutzøn stæufnt Olle Peders: til sin Leyer maals-bøeders af betaling. Den indstæufnte møtte udj retten Wed gik at hand nogle faa uger med sin Hustru Vaaer kommen for tilig. <Afsagt.> betaeler sine bøeder effter Norgis Loug heller lide paa kroppen. <NB bøeder>

Sl: Her Andersis qvinde udj Eydfioerd haufde stæufnt Christopher Ommunds: for noeg/en slemme ord hand schulde talt paa hendis baeg og sagt at hun faerer ofuer Marken som it schaeren og er ike agtende; {Den indstæufnte møtte ike udj Rette} q \heller bedre at sige det Vaaer ike at faere effter hende. Huilchit hendis tien/ner for Retten tilstoed som heed Lars Tommissøm q <q dette er forskrefuen>

1689: 34b

Den indstæufnte møtte ike udj retten af aarsaeg hand ey schulde Være Louglic stæufnt. Er saa den mand, frembkaldit som hannem schulde hafue stæufnt hvilchen mand heed Asbiøern Hans: Wig og Waaer Schaffer i Eidfiord, samme Asbiøeren Ved gich at hafue stæufnt forbenæufnte Christopher Ommundsøn! men hand Vaaer ike aleene dae hand stæufnte hannem. <Afsagt> Naaer forbenæufnte Christoffer Ommundsøn blifuer Louglic stæufnt; dae kiendis paa saeg/en som ret er.

Hans Olson paa hans Wermoeders Catrine i Eidfiords Weygne hans!! (hafuer) stæufnt Olle Kolbensøn for schouge Hugster; udj een af hendis schouge, Kaldit Bolstad schougen saed udj retten om hand ike som for andist tyfnæt(?) motte forfølgis Den indstæufnte møtte udj retten Weed gich at hand haufde huggit udj samme schoug 3 stocher men foeregauf at Leylending/en paa Bolstad Christopher haufde ham det tillat. samme stocher haufde hand solt; til sin broeder een soldat paa Hagestad Wed naufn!! (naufn) Poul Kolbensøn. <Afsagt> og dømbt tillige med Laugrettit. Som d/en indstæufnte Ole Kolbensøn tilforn er beschyldit for een mands borte blifuelse huilchit d/en ting boeg pro ANNO 88. nermere giør forClaering om, og sig der for ey hafuer befriet, men for mangel af Vidne udj samme saeg /: maa Vel schie straffen hafuer undgaait, dae effterdj hand alle tider hafuer Værit udj røchte for it Vanscheligt mennische her udj bygden, og hand nu dette schouge tyfuerje sielf Ved gaer, dae dømmis hand til tyf, og Rømmer Hardangr Læn effter Haardiste Vinters forløb, saa at huoe der ham effter kyndelsmis huuser heller hæler

1689: 35

den anseis Ved den straf, som Loug/en ham finder schyldig udj eller med fengsell paa kroppen.

Joen Jørgensøn Scheye hafuer stæufnt Børsens (Børses) opsiddere for næfuer der er flæchit, og march der er huggit item fyr (fure?) træer i Scheyes schoug.

Till Vidne Waaer stæufnt Lænsmand/en Lars Vambeym og Bent Bergie som schaeden schulde besichte berættit at der Vaaer af huuggit ald marche schougen {s:} i samme teyg der kaltis Schieygs teyen og næfuer der flæchit, saa der Vaaer lidit at finde meer;

Jens Hyllæ og Kiel Herrey Waar stæufnt at Vidne Huoer schiffit i mellum den gaard Hyllæ og Scheye Waaer dae Vidnede dee at der gich een bech som kaltis Jeltnebeken paa d/en søere sie til Schieyes Eign Hvilche bech schiffit op i fieldbrunen og bytis beken paa d/en nordre; Dee indstæufnte møtte nechtit at dee ike haufde huggit heller flechit næfuer Ofuer deris eyendeel.

<Afsagt.> Den stæufnende Joen Jørgensøn hafuer at taege mend paa gotzit effter Loug/en! Hvilche naar af Føgden blifuer til næufnt; schall ieg effter embedis plicht persoanlig Comparere og med mendene det rette bytte imellum Børsen og Schiey; effter Vidnis byrd marche steen og kand udVise! og dee schyldige saa at straffis; for deris ulouglig at færd som Wed bøer.

Poul: Biødnøsøn haufde stæufnt Lars Brynniels: for een schouge tey kaldist Qvammen som hand formeente at komme sig til, effter som hans faeder Biødnou Hallangr til forne haufde brugt samme teyg. Huilchit hand med 2de Vidner \Vilde beVise/ Endre Tvisme som indgauf sit schriffblig Svaer og Vidnis byrd at samme teyg haufde hand huggit tømmer i, til at bygge sin saeg op med som kaldist Tvismæ saeg og dae legde hand det af Sl: Biødnou som Waaer Poul Haldangers faeder det samme Vidnede og Joen HolVæ som haufde tient for een 50 aers tid siden samme

1689: 35b

Biødnou Haldangr.

Den indstæufnte møtte udj retten forregauf at hafue brugt samme Schouge teyg ald sin tid, og haufde lagt under den part i Haldangr meere end i 40 aær. Wed gich og at hand haufde een breuf der paa af Sl: Diedrich Busch udgiffuen, som nermere der om giorte forClaring.

<Afsagt.> Den indstæufnte hafuer til nest holdende saege ting at i rette legge det breuf som af Sl: D: Busch til hans faeder er udgiffuen at der af nermere kand erfaris, Huem samme schouge teyg til kommer, og, den stæufnede hafuer til samme tid at forsyene sig med Endre Tvismis schriffblig attest, paa stemplit papier! med der udj giorte ed under hans haand heller Zeygl. heller og at Endre muntlig svaere til sin haand, som nu er udj rette lagt. til samme tid møeder og Jtzige Joen HaalVæ; sin forClaering om samme teyg Ved æd at bekræffte om fornødenhed det \han/ udkræffuit.

Olle Lussand haufde stæufnt paa Enken Tveytis Weygne Endre Littleton for 6 Rdl: Huoer paa Dom Waaer gaaen d/en 31 octobr: 1679 at Endre schulde betaele schylden som Enken Tveytis mand Jacob den tid haufde stæufnt Østen Trondsøn for der Vaar til 6 Rdl: Hvilche penger Endre bleuf til kient at betaele om hand ike ind/en nest holdende ting schaffer richtighed der om. 5 Soeren mend q <Endre Wambeym Anders Opeym Olle S... Bent Berge AndVe .usen> som samme tid betiente retten Vidnede at der saa Ledis for Retten

Waaer passeret som Christen Ræufs ting boegs udtoeg, der under Hans haand bleuf i rette lagt; forClaerit.

Endre Litleton møtte udj retten Wilde ald-deelis intit svaere til samme dom, efftersom den saa lenge Waaer staait.

1689: 36

<Afsagt.> Som Christens Ræufs afsicht leggis udj retten under Hans eeg/en haand Huilchen {af} Endre Litleton ey hafuer effter-lefuit, ey heller dommen indstæufnt effter Lougen! imeden d/en Sl: mand endnu Vaaer i lefuende lifue, dae erachtist billigt Endre Litleton effter samme afsicht svaerer til forbenæufnte 6 Rdl: helst som ind/en i benæufnte mend Wed staaer saa Ledis at Være for Retten udj Endres nerVærelse kient og afsagt.

Anders Andersøn Hærey haufde stæufnt Syfuer Ormsøn Mæhuus for ulouglig Schouge Hugster udj Hærey som hand i moed hans Wjlie og sambtøke hafuer huggit ud/en hans minde item til af betaling for 3 Rdl: hand Anders Andersøn er schyldig

Paa den indstæufntis Veygne møtte Hans!! Ragnilde Torkiels datter udj Retten; som Vaaer den indstæufntis qvinde

<Afsagt.> Den indstæufnte Syfuer Mæhuus hafuer persoanlig udj retten at møede til nest holdende ting og sielfuer til saeg/en at svaere om de imidlertid iche i mindelighed for eenis

Endre Litleton og Ommund Leygre Kierke Vergere for Eidfiord kierke haufde stæufnt Arne Tosteynsøn Moen for 1 kierche koe hand hafuer haufft paa Leye udj 7 aars tid og nu hand schall lefuere den fra sig er koen udøgtig

Arne Moe møtte udj retten Wed gik at hand haufde een koe frae kierken paa Leye Hvilchen hand sagde op nu i høst, og det er den samme koe som Gunder Assersøn der i dee tider Vaaere kierche Verger hafde ham lefVerit!

Arne Moen Veed stoed for Retten at hand i 7 aær haufde hafft koen og Leygen af den betalt

1689: 36b

Jlige maaeder er for Retten beVist at koen ike schaer!! (skader) andit end den hafuer schiøet kalfuen og der af er den syg.

<Afsagt.> Som for Retten forKlaeris Koen at Være blefuen syg af kalfs-bue og det siden den tid at Arne Moen den haufde opsagt Dae hafuer kierche Vergerne; at draege omhyggelighed for samme koe paa kierchens bekostning, at forschaffe foer til, heller og laede den af mend Vurdere! og saaLedis med een u\n/g igien fornye; kierchen til goede.

Johannis og Magne Bue haufde tvistighed imellum sig angaaende een lid/en slotte tey inden gierds; som Johannis og hans formend af alders tid haufde brugt dae er dee saa Ledis for Retten med hin and/en for eenede at een huer schall nyede slotte [teigen]? som af alders tid Wærit hafuer og Magnus!! (Magne) ike befatte sig, med huaed Johannis i saa maaeder tilforne u paa anchit haufde brugt.

Er saa udj retten foeretaegit d/en saeg imellum Olle Poulson og Lars Larsøn som nest holdende Vaar ting paa d/en gaard Haegestad Waer for!! (foretagen?); og i Retten lagde dae Olle Poulson, Een schiffte Registering under Christen Ræufs haand den \tid/ Soerenschrifuer i Hardangr, dat: 1684. d/en 2 Dec: Effter Huilche beschaffenhed Lars Larsøn formeente sig at Være nermere prioriteret effter hans forrige indlefVerte etc:

Christopher Erhoeren indlagde i Ligemaaeder sin fordring paa 10 Rdl.; som hand med sin boeg beViste! og ting boeg/en Fol: 6. nermere giøer

1689: 37

for-Claering om; og formeente hand effter hans pant burde i gaard/en Wære prioriteret; Skiffte brefuit som udj Retten bleuf indlagt, mentioneret, Johan Frimand for sin fordring udj gaard/en Vig bleuf udlagt som Vaaer 15 Rdl: 1 mrk 14 skl. Jlige maaeder Christopher Erhoeren 9 Rdl:

Satte saa Ole Poulsøn udj Retten om ike for om næufnte Tommis i Wig burde qvitere gaarden ud/en hand den i mindelighed af Frimand Kunde nyede etc:

Lars Larsøn der imoed formeente at hand som haufde saa stoer Capital; burde først Være prioriteret! og hans broeder ubehindrit der paa at boe.

<Afsagt> Som udj rette læggis Een schiffte Registering effter den Sl: af døde Jens Larsøn dat: 1684 d/en 2 Dec: som forClaerer at Frjmand for hans fordring er udlagt i samme gaard Vig men der imoed udViser schiffte Registering/en iche end det ringiste Lars Larsøn at hafue noegit udj boen at fordre dae der dog er aaer og daeg imellum at schifftit stoed, og registreringen er udstæd; som Lars Larsøn der udj samme fogderj boede, Vel kunde blefuit Witterlig at schiffte schulde holdis og sit krauf i boen kunde fordre; dae hafuer Lars Larsøn ing/en ret noeg/en persoen at til Laede samme gaard at beboe; men Thommis i Wig/en at Wære med Frimand \og Erhoeren/ der om i minde Efftersom Claerlig af schiffte brefuit fornhemmis at gaard/en Vig som for umaaedelig field schreede ey høyere er vurderet end 25 Rdl: til Frimand og Erhoe!! (Erhoeren) er ud Lagt; Men der som gaarden høyere her effter kand vurderis, efftersom den noeg/en Lunde siges igien at schal Være for bedrit dae falder det dee

1689: 37b

dee!! umyndige til efftersom Lars Larsøn sin eg/en ret hafuer forspilt som ey sin fordring udj schifftit med dee andere Creditorer angaf; og under staaer ieg mig ike sam/m/e giorte schiffte at under Kiende heller cassere.

Christopher Erhoeren af Bergen haufde stæufnt Tolleyf Turesøn Gielt næs for 3 Rdl: 3 mrk. som hans Værfaeder Ole Sævertveyt schulde Være ham schyldig. Jndgauf udj retten it udtoeg af arfue boeg/en paa det stemplit p: No 10. udj Huilchit er næufnt Christoph: schall Være udlagt 1 koe 3 Rdl: 1 gied 3 mrk. samme udtoeg Vaaer under Niels Ræfs haand udstæd; <NB>

Jmoed samme schiffte-Registering, beViste Tollef Turesøn med mendene som Vaaer udj boen nemblig Baaer Spaaneym, Jver Spaaneym og andre som schyld haufde i boen at fordre; at der kom ike meere end 14 skl: paa Huer Rdl: Jligemaaede indlagde hand it forslit!! (forseglet) schiffte registrering som Waaer Christen Ræufs egen haand der med mendenis ord i alle maaeder acorderet. thj Vilde Tolleyf Turesøn ald-delis intit svaere til nog/en giield som hand intit haufde i boen arfuit

<Afsagt> Den forseylit arfue boeg, Wil leggis udj rette at eygentlig kand erfaris enten Niels Ræufs udtoeg heller mendenis bekiendelse Schall staa Ved magt.

Cap: Forbusch haufde stæufnt Syfuer NæstAaes for 2 Rdl: hand haufde laant ham udj kogl:!! (kongl:) Schatter at betaele.

1689: 38

Paa den indstæufntis Veygne møtte hans søn SioeVat Weed gich at hands faeder haufde faait 2 Rdl: til Laans hos Cap: Forbusch! men som Cap: Waaer schyldig til hans søn it aars Klær, Vilde hand inde holde samme penge til hans søn bleuf betalt.

<Afsagt.> Syfuer Næstaaes Hafuer inden 14 dage at betaele Cap: Forbusch under execution effter Lougen hafuer hans søn noeg/en til taele paa Capteynen dae søege ham for Loug og ret.

Lænsmanden Jver Spaaneym loed op-byede Vige tey som hand ud af Jens i Wig haufde Kiøfft.

Vide p: 31.

Tostein Torchieldsøn Sysen Widnede at hand haufde lefuerit til Peder Matzøn 4 ½ Rdl: og it Ræufschind (reveskinn) paa Olle Biøertveytis Weygne. Huilche penger Peder Matzøn Waaer lefuerit paa den opreysning som hand schulde taegit paa den gaard Diødnuou at Olle Bioertveyt motte stæfne mendenis Verch ind igien. ut sup: v: p: og at Peder Matzøn mere søgte ham at betaele; etc:

Haaver Baarsøn Wiknæs Vidnede at hand Vaar hos Peder Matzøn effter at hand haufde solt det schind R:!! (rev?) Till Olle Bioertveyt, som Tosteyn Torchieldsøn til Peder Matzøn paa Olles Weygne schulde betalt og lefuerte ham 1 smaele paa forbenæufnte Olis Veygne; dae spurde hand ham om ofuen benæufnte opreysning! og baed dae Peder Matzøn ham hilse Ole Bioertveyt, og det schulde alt sammen hafue syne goede Vey\n/e(?) men ing/en opreysning haufde hand endnu bekommit.

<Afsagt.> Som det effter ofuen Jndførte beschaffenhed og Vidne ey syenis utroelig Olle Bioe-

1689: 38b

Tveytis obligation paa for ind førte opreysning at schall Wære grundit, paa hvilchit findis en deel i penge, een deel i Vaerer effter forhørte Vidne at Være betalt, end dog obligationen ey der om mentionerer; Dae kand her udj endnu intit kiendis før end richtig af reygnung imellum dem blifuer giort; som Ole Bioertveyt ind/en nest holdende Waaer ti\n/g hafuer at for schaffe saa frembt hand ike til schyld effter i Rette Lagde documenters beschaffenhed Wil inde staae og Svaere.

De Laug rettis mend som Retten udj dette!! aær (1690) schall betienne er Lars Øfre Følchedal Hans mid Følchedall Torchield Grafuen, Torbiøeren HolVæ Syfuer Spaaneym Hans Frodstæd Syfuer Leqven og Poul Haldangr. Anno 90.

Den forZeyglede Restantzis Sum udj

Jondals sogn er	105 Rdl: 1 mrk 6 s
Udj Østensøe	153 Rdl: 3 mrk 10 skl.
Udj Odde Tinglaug	296 Rdl: 3 mrk 7 skl.
Wdj UIVigs Tinglaug	192 Rdl: 3 mrk 2 skl.
Summa	747 Rdl 5 mrk 9 s.

1689: 39

ANNO 1689 d/en 6 Nov: Er holdit almindeligt høsteting med L: C: almue udj Wogs Schibbr., q <q paa gaard: (Bir)cheland> udj nærVærelse af Ombudsmanden Peder Peders: Laugrettit som Retten betiente Ochland Johannis Som Vaer bunde Lænsmand der samme stæds, Arne Jldholm Olle Jermundsøn Heye, Niels Wespestad, Baaer Wespestad Lars Bircheland Haaegen Bioenæs, Anders Mæling og Johannis Bøe.

Forrige Hans Mayest: allernaadigste brefue og mandater er for almuen lyedelig læst og publiceret.

Syfuer Olsøn Gilland paa een Løb Smør og 1 huud udj gaard/en Gilland hans bøkell Zæddell, er lyedelig læst og publiceret d/en 11 Martij 1689 dateret. udgifuit af Ombuds mand/en Peder Peders: Sønderborg.

Lars Olsøn Ochland hans bøkell Zæddell paa een Løb Smør og een half huds Landschyld udj gaard/en Ochland af Ombuds mand/en Peder Peders: ud gifuen dat: 89 d/en 4 Aug:

Torbiøeren Olsøn [hans]? bøkell Zæddel paa it pd 8 mrk smør it giedschind, item 20 mrk smør {it giedschind} \NB 16 skl: i penge/ udj Dalsgaard L: Closter til høerig dat: 87 d/en 2 Dec: af Ombuds mand/en Peder Peders: udgifuen.

Lars Lars: [hans]? Bøkell Zæddel paa een half Løb smør een fiærendel hud, udj gaard/en Blægenæs L: C: til høerig dat: 89 d/en 2 April er i lige maader læst og publiceret.

1689: 39b

Peder Torbiøerens: Tiernaglen hans Bøkell Zæddell paa 1 pd Sm: ½ hud udj Tiernaglen af Ombudsmand/en Peder Peders: udgifuen dateret d/en 6. Nov: 1689.

Mons Nipen og Niels Selfstøe haufde stæufnt Johannis Niels: Wespestad og Poul Simonsøn Wespestad, for uførm!! paa deeris gaeren udj silde fische som nu i Vaer Vaerit Aær og daeg sid/en huor ofuer dee miste deeris gaeren og fische Redschab.

Dee indstæufnte møtte, og Veed gich at dee Louglic Vaere stæufnte.

J Rette lagde sit schriffllig forsæt paa det stemplet papier No 11. at hand!! ike Waer aarsaeg udj at dee got folch miste deeris gaeren, men guds Wær i det dee paa samme tid satte een deel af deris egne gaeren til; og formeente at dee ey Waere plichtige at svaere dem denne gang effter som dee Waere fleere med dem i selschab sc: Lars \NB/ Rølland, Biøeren \NB/ EngeVig/en Olle Græsdall Niels og Ole Gougsemb, Huilche alle effter deeris formeening til saeg/en burde Wære til stæde at Svaere. Ofuen benæufnte mænd Waere af Lænitz goetz. Widnis byrd Vaere stæufnte udj denne saeg at Widne i moed dee mend paa Wespestad Albricht Mikelsøn Nipa Ommund Monsøn Telle Peder Clemmesøn Telle disse alle

1689: 40

begiærede og erbøed sig till med Sl: Ed at bekræffte dee fant deris dobbell udj Johannis Wespestads baaed, med Widere som naær ed blef dem paa lagt dee Wilde Være ghestendig. Der imoed sagde dee 2de indstæufnte at dee aldrig haufde schaarit noegit gaeren løst ey heller Wiste dee om samme gaeren at dee dem tilkom efftersom der Waere mange gaeren som Vind/en haufde drefuit løst (løs) og deeris egne gaeren miste dee i samme uVær, huor paa dee Wilde giøre æd om Loufuen dem det Wilde tillaede.

Mons Nipen og Niels Selstøe begjærede deris Vidne motte forhøris, og udj saeg/en kiendis. Albricht Mikelsøn Nipa Vidnede at hand Vaar udj Selschab med dee folch som miste garnit og om afftenen satte dee først deris gaeren ud, dae kom Johannis Wespestad og Hans selschab og satte deeris gaeren, dae atVaerede dee dem at dee sætte dem ofuer deeris gaeren og dee Wilde rette det; men det bleuf ike rettit af dem, og reyste dee saa bort till om morgenen, saa kom først dee folch som miste deris gaeren og ofuerschreufne Widne Vaaer med dee og der dee fornam at guds Vær Waaer saa strengt; at dee ike kunde faa schilt garnen fra hin anden igien dae roede til baege og toeg \it reeb/ og belagde garnene med, effter som dee alle laa sammen drefuen udj een Klaese og Wilde bie indtill Værit stilte sig igien. J det dee saa droeg frae det stæd til it andit lidit gaeren, og toeg det op Huilchit

1689: 40b

Waaer fisch paa dae kom Johannis Wespestad og hans selschab og Vaaer dee 2de baaeder dae i selschab, og sagde at dee Wilde nu op taege garnen, dae baed dee dem bie intill dee haufde kast fischen af baaed/en saa Wilde dee Være med dem! og der dee hafde giort deris baaed leedig, droeg dee til det stæd som garnen stoed Waaer alle garnen borte, og dee saa Huerchen baaed/en heller garnit igien, og dae dee reyste synden paa øen funde dee dem igien og dae fant dee deeris dobbel udj Johannisis baaed.

Ommund Monsøn Tillæ Widnede effter af lagde boeger æd lige som ofuen benæufnt men lagde der til at dee mend som garnit miste, bleuf Kaldit af dee andre til hielp og der dee schilte garnen ad dae fant dee at begge garnene Waaer touene af schaaren paa, og garnene borte dae sagde dee till dem nu haer i Vell handlit moed gud og eders neste; dae svaerede Johannis Wespestad kom hid; du schalt faa alt huaed du Vilt hae.

Peder Clemmissøn effter af lagde boeger æd Vidnede lige som ofuen benæufnte \Ommund/ men sagde det der til at den mand som miste garnit hand græd dae hand sagde dee ord nu hafuer i Vel handlit mod gud og eders næste;

For Retten bleuf {beVist} \talt/ at Værit Waaer saa for ferdelig strengt; at mange got folch miste

1689: 41

samme til deris gaeren og at disse folch bleuf adVaerit at garnene Vaaer løs Slaegne huor for dee saa schyndede sig at dee ike kunde opbie dee folch som garnit miste men om det Vaar sant tviflis effter som ingen gyldig beVislighede der om i Rette føreris at garnene Vaaere løese

<Afsagt.> Efftersom for Retten beVisis med 3de Vidne at doblit (dobbit) fantist udj Johannisis baad, dae bøer hand \og de mend med ham Vaaer/ at betaele garnen effter \disse/ 6 mends sigelse som nu sidder i Rette; som er 4 Rdl., og for processens omkostning 6 mrk, til sammen 5 Rdl: og betaeler Johannis og Poul Wespestad der udj 2 Rdl: 3 mrk. resten søegis Hos Lænitz bønder Wed Loug og ret om dee ike i mindelighed der om for eenis, effter som dee ike til denne rett svaerer.

Ombuds mand/en Sr: Peder Peders: haufde stæufnt Rasmus Søer Eyde og Olle Arnesøn Søere Eye, for dee haufde reyst ud at fische afftenen for bede-daeg.

Den!! indstæufnte møtte udj Retten nechtede at hand {ike} haufde giort det men at hand Vaaer ude daeg/en for bede daeg/en og kom igien før soleglad.

<Afsagt.> hand befris for bøeder efftersom ey ofuer beVisis ham at hafue Waarit ude paa ulouglig tide

ANNO 1689 d/en 9 Nov: er holdit almindeligt høste og Saege ting med L: C: almue udj Sundhor Lhæn i Ous Schibbr: Paa hofuit garden Clostret udj nerVærelse af Ombuds manden Sr: Peder Pedersøn, Laugrettis mend som saed Retten Lars Houge, Olle Ellingsøn Moeberg

1689: 41b

Arne Leqven Niels GrindeVold, Rasmus Svøffteland, Winsians Moeberg Lars Larsøn Houge og Joen Lars: Strøenen.

Olle Knutzøn Røegenæs Hans bøxell Zæddel paa jt Spand Smør og 1 Spands huds Landschyld, udj garden Røegenæs af Ombuds mand/en Peder Pedersøn udgifuen L: C: tilhøerig dat: 89 d/en 20 Jan: er læst og publ:

Lars Johansøns bøxell-Zæddel paa d/en gaard ytre Moeberg L: Closter til høerig 3 Spand Smør, 3 Spand huds Landschyld af Peder Pedersøn udgifuen dat: d/en 7 Nov: 89.

Andes!! (Anders) Christophersøn Kismul bygt af Closter goeds udj garden Kismull ½ Løb 6 mrk Sm: 3 Spand huud, gaard/en bøxlit {af} i Niels Rasmussøns tid, men bøxel Sæddelen er udstæd af Peder Pedersøn. dat: d/en 9 Novembr: 1689.

Olle Olsøn AscheVig bøxlit udj gaard/en AscheVig ½ Løb smør og ½ hud, som Johannis Olsøns Enche Huilchen hand schall Echte, til forne brugte; dat: L: C: d/en 11 Martj 89. af Peder Pedersøn udgifuen.

Ombuds manden Peder Pedersøn, haufde stæufnt; Erich Andersøn Saxe at af betaele gl: schyld 4 Rdl: 3 s;

J rette lagde een forZeyglit Restantzis udtoq under Brochmands egen haand og Zeygell udj Huilchen fantist saaledis anteygnit

1689: 42

Erich SteeneVig effter afreygning d/en 23 octobr 1683. 4 Rdl: 5 mrk 11 skl: 1 tde koeren og for Smør 1 Rdl: 1 mrk 12 skl: Landschyld 84 1 Rdl: ½ W mæl 85 1 mrk 8 skl: der paa fantist af Peder Peders: itzige L: Closters forValter heller Ombuds mand, at Være af schrefuen d/en 25 Maij 12 skl: d/en 10 Jun: bet: 2 Rdl: noch 1 Rdl:

Den indstæufntes qvinde møtte udj Retten, og ind Lagde sit schrifftlig ind Læg under dato d/en 7 9ve\m\br: udj tvende poster bestaaende: 1 at Sl: Niels Rasmussøn sin Lifuis tid aldrig søgte hende for noeg/en rettighed 2 p:tenderet (prætenderet) hun Vedderlaug for den stoere bøxell hun paa d/en gaard SpilleVigen!! (Sperrevik i Os?) hafde gifuit for det 3dje at samme lille platz aldrig enten af Soerenschrifuer heller mend haufde Waarit sat etc: SpireVig er 1 pds Leye huorfor hun berættit at hafue gifuit 20 Rdl: men schaffit der om ing/en nøyagtig beWislighed enten Veed bøxell Zæddel heller andit.

Ombuds manden Peder Peders: ForClaerede for Retten at samme 20 Rdl: ey Waaer udgifuen alleene for d/en gaard SpireVig men hand haufde til forn leyet NorVig/en end dog hand ike boede der paa.

<Afsagt.> Som for os udj Rette-leggis it richtigt udtoeg af den forZeylede Restatzis!! (Restantzis) afreygning, under Herschabitz Haand og Zeygell der in ANNO 1685 in Jun: og Majoe!! af Soerenschrifueren og 6 mend udj nerVærelse af d/en effter lefuende Enke Zitzele Tøegers datter; og itzige goetzis forValter Peder Peders:

1689: 42b

og een huer debitor, udj huilchen er ind ført 7 Rdl: 2 mrk 15 skl: som Erich Saxæ schall Wære schyldig, og staa til rest med, end dog i den samme Restantz ey nomineris huor for det er, men een and/en af Peder Peders: forClaerer det at Vere rettighed 1 Rdl:, huor paa betalt 3 Rdl: 12 skl: dae kand Vj ey frae kiende Peder Peders: samme schyld men bøer betaelis ind/en 14 daege under execution effter Lougen, Huaed sig bøxelen angaaer huor paa Erich Saxæ p:tenderer (prætenderer), dae som ing/en beVisligheder føreris huor meegit hand i bøxell hafuer gifuit heller paa huad \gaarde/part bøxlen er udlagt Kand Erich Saxæ derfor ey heller noegit got giøeris. Den paa stæufnte platz Saxæ Will af mend besichtigis og sættis, og dae nyeder opsidderen den rett som Norgis Loug 3dje Bog 14 Cap: 6tje art: rødnings mand/en tillæder at hand besidder samme platz sin Lifs tid, ud/en noeg/en ophøjelse paa gaard/en Videre end der af gich til forn, og hans arfuing effter hans død Wære nermiste at fæste den igien.

Engel Diøen Weed stæufne maal haufde stæfnt Lars Larsøn HøyHeller for omkostning at lide og betaele for den anVente møye og umaege med stæufne maal og andit effter i Rette lagde Reygning under dato d/en 29

1689: 43

Octobr 1689. J Lige maaeder i Rette lagde Soerenschrifuerens dom under 6 mends forZeygl: huis afsicht saaeledis lyeder. Som af it Vel forZeyglit tings Vidne der for os nu i Rette leggis kand fornhemmis samme schouge tey (teig) som Lars Høyheller \sig til holder/ at ligge under Diøens Nordre Tun, dette dee indstæufnte prouf i-Lige maaeder forClaerer. Dae bøer Lauritz Høyheller at betaele til Engell Diøen, Som for Saegen staaer schoug Schaede 4 Schilling dansche for Huert træ effter mendenis vurdering er for 6 tzølter!! (tølter) 18 mrk. for 6 træer 24 skl. og som Lauritz HøyHeller forre gifuer at Engel schall hafue taegit noeg/en bolner i frae ham, det og Engel Veed staaer Huilche i ofuen benæufnte træers Sum som Lauritz schall hafue huggit er bereygnit, dae som ike for os til kiende gifuis, Huor mange sinde aar Werchit hafuer giort ey heller Huor stor sum Bolnenis Werd er, maa der imoed Landnammit opløbe, paa Omkostning kand intet kiendis, effter som ing/en gifuen Reygning udj Retten frembleggis Lars HøyHeller møtte udj Retten sagde sig ald-delis intet at hafue [at]? Svaere Hans LunderVig/en, før end som hand udj Rette lagde Engel Diøens schriftlige indleg heller fuldmagt, at hand af ham Vaaer beordret at staa udj Rette, Der imoed formeente Hans LunderVig/en at hans faeders Jndleg og Reygning, Waaer goedt Noch. ilige maaeder Soerenschrifuerens

1689: 43b

dom som af hans faeder Waaer lefuert ham baed at Hand ike lenger motte opholdis men eschede dom udj Saeg/en.

<Afsagt.> Saegen er Wed Ombuds mandens imellum handli\n/g forligt! saa dee er blefuen Venner og Wel forligt

Ombuds manden Peder Pedersøn Haufde paa Sticht schrifuerens Harmand Gaarmands Weygne stæufnt Olle og Niels GrindeVold for fløtnings forsømmelse udj Kierche reyserne Er med Ombuds mand/en forligt om 3 mrk.

Anno 1689 d/en 12 Nov: Holtis almindeligt Høste ting med L: C: almue udj Nordhor Læn; paa d/en gaard K{alland}\attelstad!! (Attelstad/Hattelstad?) i Washerrit, i Ombuds mandens Peder Pedersøns nerVærelse, og Laugrettit som Retten betiente Magne Kalland, Anders Hattelstad, Rasmus Hougland, Hans ØusteVold, Jens Kalland, Børje Stien, Mikel Walland, og Sventd Attelstad;

Forrige indførte Hans Mayest: allernaadigste udgifne brefue og Forordninger er for almuen lydelig læst og publiceret;

Olle Olsøn Wig Hans bøxell Zæddel paa 1 Spd: Smør een fiærendell faaer udj gaarden Vig af Peder Pedersøn udgifuit; dat: d/en 12 Jun: 85 (1685). Noch 1 Spd smør udj samme gaard af forbenæufnte Peder Peders: udgifuen paa 1 Spand Smør og een fiærendel, hud udj samme gaard af dato d/en 11 Martij 1689.

1689: 44

Rasmus Olsøns bøxel Zæddel udj Gaarden ØsteWold L: C: tilhøerig paa ½ Løb Smør og ½ huds Landschyld af Ombuds mand/en Peder Peders: udgifuen. dat: d/en 7 7tembr: 1688.

Haaken Knutzøns bøxell Zæddel paa 3 Spands Smør 4 huds Landschyld udj gaard/en Atlestad af Peder Pedersøn udgifuen dat: d/en 16 Jan: 86 (1686).

Ombuds mand/en Peder Peders: haufde stæufnt Niels Peders: yttre Hambre for it Kabel toug udj Sl: Lars ØsteVolds boe som Waaer, under forZeygling at for om næufnte Niels Peders: schulde hafue taegit;

Den indstæufnte møtte udj Retten frae gich at hand intit tug!! (toug) haufde taegit, og det schulde ham ey heller ofuer beVisis!

Ombuds mand/en gauf sin saegis-mand som Vaaer Olle Baarsøn ØsteVold der tiente udj for benæufnte Larsis brøed, og stoed gaard/en for udj Hans fra Værelse.

Samme Olle Baarsøn beraeber sig paa Niels Pedersøn Jndre Hambre. Huilchen nu ike Vaaer tilstæde; at hand det for ham hafde til kiende gifuit.

Jlige maaeder beraabte samme Olle Baarsøn sig paa Lænsmandens dreng Lars Joensøn, at hand og schulde Vide noegit om samme Niels Pedersøns utroeschab.

<Afsagt> Denne saeg opsættis til næst holdende ting med begge parternis Consentz! tihll!! Huilchen tid dee for benæufnte 2de mænd bøer stæufnis og deeris sandhed i samme saeg at Widne.

1689: 44b

Ombuds mand/en stæufnt Anders Bartrum men Hand møtte ike udj Retten; samme stæufnemaal Waaer for bogschyld

Salmon Knutzøns bøxel Zæddell er i lige maade for almuen læst og publiceret; paa een Løb Smør og 1 huds Landschuld udj gaard/en Attelstad af Peder Peders: udgifuen dateret 88 (1688) d/en 14 Febr:

ANNO 1689 d/en 12 Decembr: Er effter opsættel[se] paa Høstetingit, som holtis med almuen af dette tinglaugs schibbr: paa Gaard/en Rogde udj UllemsVangs Sogn er af Kl: Mayest: Foeget Sr: Niels Knutzøn it Restantz og Saege ting berammit at holdist med UllemsVang Odde og KintzerVigs almuer paa gaard/en Wienæs! Huoer dae Kongl: Mayest: Foeget Bunde Lænsmand/en Arne Vienæs; og Laugrettit Trond Svarttveyt Joen Aslachson Utne, Joen Eilefsøn Utne Johannis Tioeflot; Tosteyn Lothe Olle Olsøn Alsaeger Torbiøeren Svantzøn og Gutorm Svaertveyt Waaer forsamblit

Kl: Mayest: Foeget! Niels Knutzøn Haufde stæufnt Effterschrefne Laugrettis mend, Tosteyn Lothe Torbiøeren Alsaeger, Olle Olsøn yttre Alsaeger og Gutorm Svarttveyt; til deeris bøeders af betaling for dee ike møtte neste holden høste ting at betienne Retten heller og andre udj

1689: 45

deeris Louglic forfald ordineret.

Tosteyn Lothe møtte udj retten forClaerede at hand Ved sin Søn Svend, haufde ordineret Ommund SandVen, som udj Hans stæd Retten betiente, Huilchit og er beVist huor for hand for bøederne forschoenis; Dee andre 3 er med fogd/en om bøederne accorderet; saa hand dem det effter Loed for deeris uVidenheds schyld.

Foeget/en Haufde stæufnt Orm Wigene for Een øx hand schulde hafue solt; heller byt med Engelbrich Reysætter som Gunner Ringøen nu kiender sig Ved; Jlige maaeder, haufde Gunder Ringøen \stæufnt/ Engelbricht Reysætter at giøre forClaering om samme øx huor hand til den Vaaer kommen. Ing/en af dee indstæufnte møtte udj Retten Huor for maa beroe til nest holdende ting effter som guds steeg(?) (sterche?) Wær forhindrede dem til ting at komme huor dae Orm Wikene Engelbricht Reysætter og Citantene med Louglic Widnis byrd og prouf! for Retten hafuer igien at møede, at dae saeg/en igien kand forretaegis. Widnis byrd ere for Retten næufnte Engel Ringøen, Asgout og Syfuer .....

ANNO 1689 d/en 14 Decembr: er Retten betient paa den gaard Wambeym udj UIVigs Sog!! Sogn med effterschrefne Laugrettis mend; Bent Bergie, Baaer Spaaneym Anders Oppeym

1689: 45b

Helje Haaeym Tolleyf Jelt næs Syfuer Spaaneym!

Huor dae for Retten Compareret bunde Lænsmand ofuer UIVigs schibbr: {Welfornhemme} Lauritz Andersøn Wambeym der Ved een hiemb tings stæufning haufde stæufnt sin Leylending Endre Knutzøn Wambeym til at qvitere hans paa boende gaard Wambeym som schylder aarlig 2 Løber smør, effters: Citanten ing/en and/en Leylighed haufde end samme

Jorde part at beboe huor til hand sielf Waaer odel baeren formeente der for effter Norgis Loug at Wære den nærmiste til beboe og bøed udj retten 20 Rdl: for samme 2 Løb at gifue opsidderen igien for sin første bœxell; er og for retten beVist at samme gaard aldtid hafuer Vaerit it mands brug; og schylder den; ofuer alt 4 Løber som hos os reynis for jt mands Verch;

Jnd lagde hans kiøbe breuf paa samme Jorde part; som schylder aarlig udj Landschyld 1 ½ Løb smør og ½ hud; af Hans Rasmussøn udstæd; dat: Strandebarm 89 (1689) d/en 25 Augustj

Dend indstæufnte møtte udj Retten, formeente sig effter sin bœxel Zæddels indhold at bruge gaard/en sin Lifs tid;

1689: 46

J rette lagde sin bœxell Zæddell af indhold:

Jeg Lisebeth Othis datter Orning Sl: Johannis Galtungs beKiender og her med Vitterlig giøer, at ieg til Jndre!! (Endre) Knutzøn hafuer fæst og bœxlit, min odels eyende Jord, Wambeym schylder aarlig 3 Løber smør og 2 huder som Elling tilforne styrt og brugt hafuer, og nødVendig afstaait; Hvilche Jord ermelte Endre schall nyde og beholde, med detz til høerende aeger og Eng og ald and/en til liggende herlighed, schoufuen alleniste undertaeg/en. imed/en og ald den stund, hand holder gaarden og husene Ved tilbørlig hæufd, yder og betaeler i sædVanlig tid, sin Landschyld, og andre sædVanlige afgiffter betaeler kongl: Mayest: schatter og findis sin hosbund og Eyer høerig og lyedig det/te til Vitterlighed et: Torsnæs d/en 12 Febr: 1666.

Den halfue-part af denne gaard er siden til Lauritz Wambeym afstaait ungefær for 7 aær sid/en.

Effter lang imellum handling med parterne ere dee saa ledis med hin anden for eenid og for ligte at Lauritz Wambeym schall ....de til gaarden nu i Waaer, og schall (Væ?)re døed og magtis løes alle p:ntioner (prætentioner) som paa samme gaardeparts brug kand giøeris, enten med bygning schoug heller andit! som kd!! (kand) paa føeres Endre Wambeym

1689: 46b

noeg/en fortræd; der i moed schall Lauritz Wambeym betaele til 90 (1690) aars udgang 27 Rdl: der i moed schal Endre Wambeym Være forpflicht at schaffe af Wambeyms schoug 3 tylter tømmer som Lauritz Wambeym schall tilkomme og schall til foraarit udj søe bringis.

1689: 47

J denne Protocol findis Fembthj Nummererede og igiennemdragne blader, hvor udj Sorenskriveren i Hardanger Niels Peders: Hierman haver effter bestillings plicht At Protocollere med Egen Haand Alt hvis udj JndVerende aar 1689 for Retten passerer, Saavel som At (indføre) Alle de Kongel: forordninger og Høy Øfrigheds befalinger som Udstedis til Ting A(t læsis?) hvor nogit Remercabelt, eller hans Kongl: (Mayest:) Sigt og Sagefald forefalder At ..... Margene til Nermere effterretning ..... Agter At Tilsvare, Bergen (d/en) ..... Anno 1689.

J HøjEdle og Welb..... og Cancellj Raad .....

Lauritz Lindenou .....

E Sørenss: